DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 43. SZÁM. Debrecen, 1939 február 22 szerda ÁRA: 12 FILLÉR.

Kisbérletek

Még csak ezután kerül a törvényhozás elé az új földbirtokpolitikai javaslat, mely a kishaszonbérletek alakításán épül fel, de máris, a törvény kötelező erejének érvényesülése nélkül is, megindult egy kedvező folyamat abban az irányban, hogy a magyar föld minél több kisembernek adjon önálló existenciát. Több nagybirtok kerül már most kisbérletek formájában a földmüveléssel foglalkozó kisemberek kezére, hoz számukra jobb megélhetést és boldogulást. Most jelentik az ujságok, hogy a Dunavecséshez tartozó 1334 holdas fehéregyházi birtokot parcellázták kishaszonbérletekre. Kétszáznégy család jut ott földhöz. Jobbára négy-, öt- és hatgyermekes földmüvesek, kik már a következő gazdasági évben átveszik a nekik jutó tíz-, húsz- és huszonötholdas parcellákat, katasztrális holdanként egy mázsa búzabérért és azonkívül holdanként öt pengő készpénzt fizetnek. Ezek a feltételek kétségtelenül megadják a lehetőséget a sokgyermekes földmüveseknek, hogy szorgalmas munkájuknak tisztes gyümölcse gyanánt becsületes megélhetéshez jussanak. A szociálpolitika a földbirtokkal vonatkozásban így érvényesül legjobban és hozza meg azt az eredményt, mely a nemzet összessége számára is erőgyarapodást jelent.

Ebből a szemszögből nézve a kishaszonbérletek alakítására irányuló folyamatot, arra a megállapításra kell jutnunk, hogy Debrecen városának is kötelességei vannak ezirányban. Fel kell vetni a kérdést, hogy a város nem várva be a készülő törvényt, a maga részéről kezdeményező lépéseket tenne *nagyobb földbirtokainak kishaszonbérletek formájában való értékesítésére.* A közeljövőben lejáró nagyobb városi földbérleteket már kishaszonbérletekké kellene átalakitani. Így felelne meg a város azoknak a szociális követelményeknek, melyek minden közületet terhelnek.

Debrecen városa nagykiterjedésü földbirtokokkal rendelkezik. Bár a földbirtokmegoszlás Debrecen határában nem mutat fel olyan egészségtelen aránytalanságot, mint másutt, mégis lehet javítani a helyzeten és okos intézkedésekkel a földmüveléssel foglalkozó kisembereket felemelni, a nagycsaládú szegény földmüveseket földhöz juttatni. Egy nagy város közelsége még rentábilisabbá teszi a kisbérleteken való gazdálkodást, módot nyujt a kisbérlőknek a debreceni piacon a melléktermékek jobb és könnyebb értékesítésére.

A kérdéssel való foglalkozás már most, — nem felesleges és nem hiábavaló. Az átmenet úgyis alapos előkészitést igényel, tehát ha idejében foglalkoznak a debreceni városházán a kérdés megoldásával, könnyebben fog menni a nagyobb bérleteknek kisbérletekké való átalakítása tekintetében és nem találja készületlenül a várost az előbb-utóbb végrehajtandó átalakulás ezen a téren.

A reformok korát éljük. Ha mentől előbb és mentől alaposabban és minden jogos szempont szemmel tartásával hajtjuk végre az idők diktálta újításokat, annál több áldás fakad belőlük.

Chamberlain a békéről és háboruról

„Nem hiszem, hogy bármely állam előző háborut tervezne valamely ország ellen“ — Vessünk véget annak a helyzetnek, mely ha tovább tart, menthetetlenül csődbe taszitja egész Európát

London, február 21. (MTI.) A véderő vita második napján a szónokok sorát *Chamberlain* miniszterelnök nyitotta meg, aki többek közt ezeket mondotta:

— A történelem fogja megállapitani, hogy egyetlen ország sem áldozott és kockáztatott annyit a Népszövetségért, mint Anglia. Azért, hogy a Népszövetség kudarcot vallott, a megtorlási politikával nem egyes országokat, vagy országcsoportokat kell hibáztatni, hanem azt, hogy erejét túlhaladó feladatot háritottak a Népszövetségre, amely csak akkor lehet a béke fenntartásának hathatós tényezője, ha megszabadul attól az elgondolástól, hogy a békét erőszakkal is lehet a világra kényszeriteni. *Chamberlain* miniszterelnök ezután részletesen áttekintette a fegyverkezés haladását.

— Tegnap több szónok hangoztatta, hogy elérkezett az idő, hogy a nemzetek vezéreit leszerelési értekezletre hivják össze. *Ha azt hihetném, hogy ez az értekezlet a jelen pillanatban eredményre járna* (felkiáltások több oldalról: próbálja meg), *habozás nélkül összehivnók.* (Az alsóház itt lelkes éljenzésben tört ki.)

Chamberlain: Nem hiszem azonban, hogy eléggé helyreállitották a bizalmat ahhoz, hogy ez az értekezlet most a gyakorlati lehetőségek közé tartozzék. Talán nem volna rossz, ha mi magunk kissé több bizalmat mutatnánk (helyeslés) és *nem adnánk hitelt a mások támadó szándékairól szóló mendemondáknak.* Engem azzal vádolnak néha, hogy háborús rémképeket festek a falra. *Sohasem hittem, hogy politikai ellenfeleim háborút akarnak. Nem hiszem, hogy ellenfeleim az én helyzetemben megelőző háborút terveznének bármely ország ellen. Nem hiszem, hogy még Winston Churchill is, az elsőszámú rémkép okos dolognak tartaná a megelőző háborút bármely más ország ellen. Bármily óriásiak is legyenek fegyverkezéseink, kizárólag védelmi célúak s ha igaz az, hogy másoknak sincs több támadószándékuk, mint nekünk, szükségképpen arra a következtetésre kell jutnunk, hogy mindnyájan félreértésből halmozzuk ezeket az óriási fegyverkezéseket, amelyek mindnyájunkat tönkretesznek.* Azt hiszem, hogy ebben a megállapitásban sok igazság rejlik, ennélfogva igaz, hogy egy részt nem lassithatjuk meg fegyverkezésünket általános megegyezés nélkül, de más részt úgy érezzük, hogy mindnyájunknak és főképpen ennek a kormánynak ... a kötelessége, hogy a leggondosabban figyeljünk minden kinálkozó alkalmat arra nézve, hogy meggyőzzük a többi kormányt, *milyen őrültség mindnyájunk eljárása, hogy véget vessünk ennek a helyzetnek, amely ha tovább tart, menthetetlen csődbe taszitja Európa minden országát.*

Chamberlain miniszterelnök beszéde után *Attlee* őrnagy a munkáspárti ellenzék vezére hosszasan fejtegette, hogy *az elmult év felboritotta az erők egyensúlyát az európai szárazföldön, amelynek katonai helyzete gyökeresen megváltozott a cseh országi események folytán. Most Olaszország Franciaországot, a Spanyolországban erősödő fasiszta hatalom az angol birodalom összekötő útjait veszélyezteti. Egész Európa helyzete Franciaország biztonságának hátrányára változott meg és a miniszterelnök Franciaország mellett kötötte le Angliát. Az együttes biztonság helyett Anglia teljes elszigeteltségbe került pusztán egyetlen megbizható szövetségessel.*

Anglia a jövőben többet költ fegyverkezésre mint a németek

Azután *Churchill* szólalt fel. Azt hangoztatta, hogy *a világ vértelen háborúban van most. És ezért helyesnek tartja, hogy Anglia eljon pénzügyi erejének hatékony fegyverével. Anglia a jövő évben többet fog költeni fegyverkezésre, mint ameunyit Németország több év alatt kiadott. Mander* ellenzéki szabadelvü képviselő azt kérdezte a kormánytól, hogy háború esetén expedicios hadsereget szándékszik-e küldeni Franciaországba.

A cseh határok kérdése

Az interpellációk során *Mander* szabadelvü ellenzéki képviselő megkérdezte a külügyminisztertől, *vajjon Anglia szaratossága Csehország épségéért is egyetemleges-e, vagy együttes lett-e. Butler* külügyi államtitkár igy válaszolt: Amig függőben vannak a más hatalmakkal folyó megbeszélések, addig nem tehetek újabb nyilatkozatot ebben a tekintetben.

A lengyel kormányelnök és gróf Teleki miniszterelnök táviratváltása

Budapest, február 21. Slawoj-Skadlowsky lengyel miniszterelnök és gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök között az utóbbi nap kormányalakítása alkalmával a következő táviratváltás történt:

Önagyméltósága
Slawoj-Skadlowsky
miniszterelnök úrnak
Varsó.

Van szerencsém Nagyméltóságod tudomására hozni, hogy Őfőméltósága, Magyarország kormányzója m. kir. miniszterelnökké nevezett ki. Hivatalbalépésem alkalmával biztositom Nagyméltóságodat, hogy elődeim nyomdokát követve, *igyekezni fogok az országaink között fennálló hagyományos viszonyt folytatni s ha lehetséges, még jobban megerősiteni.* Abban a reményben, hogy feladatomban Nagyméltóságod értékes

— **Emésztési kiütések a bőrön,** sok esetben hamar elmulnak, ha **bélműködésünket** reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes **Ferenc József keserűvizzel** elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

támogatására számíthatok, kérem Nagyméltóságodat, fogadja őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Gróf Teleki Pál.

Őnagyméltósága
gróf Teleki Pál
miniszterelnök úrnak
Budapest.

Őszintén köszönöm Nagyméltóságod baráti üzenetét, amelyet abból az alkalomból, hogy Őfőméltósága, Magyarország kormányzója bizalmával megtisztelte, szíves volt hozzám intézni. Biztosíthatom Nagyméltóságodat, hogy örömömre fog szolgálni, ha *a magam részéről is hozzájárulhatok az országainkat hagyományszerűen összekötő kapcsolatok szorosabbra fűzéséhez s megerősítéséhez.* Fogadja Nagyméltóságod, őszinte nagyrabecsülésem kifejezését.

Sławoj-Skadlowsky
miniszterelnök.

Szombaton este rádiószózatot tart Teleki miniszterelnök

Ma, szerdán két órás bemutatkozó beszédet mond a képviselőházban.

Mint ismeretes, Teleki Pál gróf miniszterelnök és kormánya ma, szerdán délelőtt mutatkozik be a képviselőházban. A miniszterelnök hir szerint közel **kétórás beszedet mond, amelyben az összes aktuális bel- és külpolitikai problémákkal foglalkozni kíván.**

A felsőházban **csütörtök délután** 5 órakor mutatkozik be a Telekikormány.

A miniszterelnök a törvényhozás két házában történt bemutatkozása után **a rádió utján közvetlenül is szólni kíván a magyar társadalomhoz.** A miniszterelnök rádiószózatát szombaton **délután 7 órakor tartja meg.**

Darányi Kálmán képviselőházi elnök szerda délelőtt féltiz órára **pártközi értekezletre hivta össze a** parlamentben képviselt politikai pártok vezéreit, a pártonkivüli képviselők közül Bethlen István gróf és Sigray Antal gróf kapott meghivót a pártközi értekezletre, amelyen a kormányprogram fölötti vita menetét kívánják megbeszélni.

Nep érte'ezlet

A NEP szerdáneste pártértekezletet nem tart, csupán pártvacsora lesz, amelyen számos beszéd fog elhangzani. Az első felköszöntőt Mayer János ny. földmivelésügyi miniszter mondja a lemondott miniszterelnökre, Imrédy Bélára. Teleki Pál grófot, az uj miniszterelnököt Bénárd Ágost, Hóman Bálintot Somogyvári Gyula, Vay László bárót és Kolosváry Borcsa Mihályt pedig Megay Meisner Károly köszönti.

A nemzeti függetlenségi párt értekezlete

A keresztény nemzeti függetlenségi párt kedden este hat órakor pártértekezletet tartott, amelyen a pártnak 36 képviselőtagja jelent meg. Az értekezlet a politikai helyzet megbeszélése után elhatározta, hogy Teleki Pál gróf miniszterelnök kormánynyilatkozata után **Kornis** Gyula dr, a párt elnöke fogja kifejteni politikai elvbarátainak nevében állásfoglalásukat a miniszterelnök programja irányában. Szerdán Darányi Kálmán házelnök részéről egybehivott pártközi értekezleten a párt nevében Sztranyavszky Sándor és Kornis Gyula jelennek meg.

As ellenzék vezetői érdekes elvi kérdést vetnek fel a pártközi értekezleten

A képviselőház szerdai ülésén tudvalevően Teleki Pál gróf miniszterelnök ismerteti programját. Ennek kapcsán az ellenzéki politikusok körében az a kérdés merült fel, vajjon a miniszterelnök programbeszédét követően megindulhat-e, vagy egyáltalán megindulhat-e a vita.

A legutóbbi képviselőházi ülésen az elnök javaslatára azt a napirendi javaslatot fogadta el a Ház, hogy bizonytalan időre elnapolja tanácskozásait és az összeülő Ház egyedüli napiredi tárgya: **intézkedes a további teendőkről.**

Kétségtelen az a régi gyakorlat, hogy a képviselőház eddig minden esetben tiszteletben tartotta a maga határozatát és az ilyen formálisnak mondott ülésen legfeljebb a napirendhez lehetett hozzászolni, vagy napirend előtt lehetett felszólalni, esetleg még a személyes kérdésben adott az elnök felszólalásra jogot, érdemi tanácskozást azonban a Ház olyankor nem folytatott. Ha tehát a szerdai ülésen a miniszterelnök programját rögtön vita követné, ezzel olyan precedenst teremtenének, amely alkotmányjogi szempontból is aggodalomra adhatna okot. A házszabály sértést az ellenzéki politikusok el akarják kerülni még akkor is, ha ez elnöki elnézésből keletkeznek.

Ma — igy mondják ezt ellenzéki vezető körökben, — amikor örülni kell, hogy egy **alkotmányos érzületü miniszterelnök került hatalomra,** káros dolog lenne, ha a bemutatkozást követően akár jóakarattal, akár közös elhatározással nemkivánatos precedenst teremtenének, mert ez nem bizonyul... jelnek. Éppen ezért ellenzéki vezetőkörök igen örülnek annak, hogy Darányi Kálmán, a képviselőház elnöke az ülést megelőző **pártközi értekezletre hivta össze a pártok vezetőit,** akik bizonyára megtalálják a módját annak, hogy ezt a kérdést megoldják és a régi bevált házszabályszerü gyakorlattól ne térjenek el.

Milotay István és Rajniss Ferenc beléptek a Nephe

Milotay István és *Rajniss Ferenc* külön-külön levelet intéztek a Nemzeti Egység Pártja országos elnökéhez, Bárczay Ferenchez és bejelentették a NEP-be való belépésüket. Mindketten a legutóbbi politikai eseményekkel kapcsolatban indokolják meg elhatározásukat. Rajniss azt is hangsúlyozza, hogy minden egyéni elszóródó törekvés feladásával egy táborba kell tömörülni az azonos felfogást vallóknak.

Budapest, febr. 21. A NEP-nek Esterházy uccai klubhelyiségében kedden mozgalmas pártnap volt. Már 6 óra után igen nagy számban gyülekeztek össze a képviselők s megjelent a kormány több tagja is. Ott voltak a miniszterelnök, a kultuszminiszter, pártvezérhelyettes, Tasnády Nagy András, Teleki Mihály földmivelésügyi miniszter, báró Vay László államtitkár, Antal István és Zsindely Ferenc államtitkárok, Törley Bálint államtitkár, továbbá vitéz Imrédy Béla, vitéz Rátz Jenő, Bárczay Ferenc, a NEP országos elnöke, vitéz Kolosváry Borcsa Mihály, Törs Tibor és még sokan mások. Később a miniszterek és képviselők közös vacsorán vettek részt a klubhelyiségben.

Elsőrangu eladó segédeket
több éves gyakorlattal,
fér.i confektiós szakmából
azonnali belépésre keresek
Vágó Sándor

A Balkán értekezlet

Berlini vélemény: A Balkán-értekezleten tisztázódnia kell a Magyarországhoz és Bulgáriához való viszonynak

Bukarest, **február** 21. A Balkánszövetség ma délelőtt kezdődött értekezlete délben egy óráig tartott. Ekkor vilásreggelit adtak. Az értekezlet ismét délután négy órakor ült össze és a megbeszélés este hét óráig tartott. A hivatalos közleményt holnap teszi közzé.

Bukarest, febr. 21. (Stefani.) A Balkánszövetség tanácsa a jugoszláv küldöttség inditványára elhatározta, hogy a szövetségi szerződést minden formaság nélkül ujabb öt évre meghosszabbitja. A szövetség tagjai az inditványt egyhangulag elfogadták.

A Balkán-szövetség ülésével foglalkozva az *Angriff* többi között a következőket irja:

A Balkán-szövetség ülésének és magának a Balkán-szövetségnek abban áll döntő jelentősége, hogy módot ad a politikai helyzet általános megbeszélésére, *amelynek során tisztázódni kell a Magyarországhoz és Bulgáriához való viszonynak.* Most kell kiderülnie annak, vajjon a Balkán-egyezmény a kisantanthoz hasonlóan nem merül-e ki a revizionizmus elleni védekezésben, vagy pedig azon túlmenően csatlakozik Délkelet-Európa egészséges újjászervezésének erőihez. Bulgária — ugyanúgy, amint azt Magyarország is tette — ragaszkodik a békés revízióhoz.

Segiti-e Franciaország a köztársasági spanyolokat?

Buenos Aires, febr. 21. (Stefani.) Mint Londoból jelentik, egyes angol politikai körök nézete szerint Negrin nem fog eleget tenni Azana kérésének, mert biztositékot kapott a francia felforgató pártoktól, hogy március elején az **olasz-francia ellentét kiéleződése alkalmával Franciaország segiteni fogja a köztársasági spanyolokat** azzal a céllal, hogy minél több olasz haderőt kössön le Spanyolországban.

Páris, febr. 21. (MTI.) A párisi spanyol nagykövetségen hétfőn ujabb értekezlet volt Azana köztársasági elnök elnökletével, amelyen Spanyolország négy volt miniszterelnöke, nevezetesen Giral, Portela Valladares, Barcia és Martinez Barrio vett részt. Largo Cabalero, aki szintén miniszterelnöke volt Spanyolországnak és Párisban tartózkodik, nem osztja Azana véleményét és nem vett részt az értekezleten.

A Matin jelentése szerint Azana ismertette a volt miniszterelnökökkel Negrin miniszterelnökhöz intézett jegyzékének szövegét.

Azana felszólitotta a madridi kormányt, hogy tüstént vessen véget a kilátástalan ellenállásnak és egyben közölte, hogy a maga részéről szintén lemond, mihelyt Franco kötelezi magát arra, hogy nem alkalmaz megtorlásokat.

A spanyol nagykövetségen lezajlott hétfői értekezleten valamennyien helyeselték Azana felfogását. Csupán Martinez Barrio élt néhány fenntartással. A Matin jelentése szerint valószinü, hogy Azana e hét végén lemond.

Róma, febr. 21. (MTI.) A Messaggero burgosi jelentése szerint Fronco tábornok fogadott néhány ujságirót és előttük a következő kijelentéseket tette:

— Visszataszitó az a képmutatás, amellyel bizonyos külföldi politikai körök visszaélnek az emberiesség szóval. Még pedig ugyanazok a körök, amelyeket ötszázezer ártatlan ember, közöttük hatvankétezer 15 évesnél fiatalabb gyermek meggyilkolása közönyösen hagyott. Sohasem folyamodtam a megtorló intézkedések módszeréhez, amiről különben a gyüjtőtábrainkban levő foglyok is tanuskodhatnak. Az igazságszolgáltatásnak azonban el kell végeznie munkáját. A bünösöket meg fogjuk büntetni és büntetésük szigora arányban lesz az általuk elkövetett bünökkel. Ellenségeink és azok, akik az ő oldalukon állottak, most cinikusan igy szólnak hozzánk: Elég volt a vérből, mi lerakjuk a fegyvert, ti pedig felejtsétek el mindazokat a bünöket, amelyeket elkövettünk. Mi különben jól meg fogunk élni rablásaink zsákmányából.

— Most, — folytatta nyilatkozatát Franco tábornok — már nem tudnak senkit sem meggyilkolni és kirabolni, tehát számukra már nincsen célja a polgárháborunak. A szomszédos államok sajtója, amely büntársul szegődött ezekhez a bünösökhöz, legalább hallgatna most. Mai dicshimnuszai azonban jobban sértenek, mint a tegnapi sértegetései. És éppen ez a sajtó merészel ma nekem böles tanácsokat adni. Ez a sajtó éppen olyan gyáva, mint védencei. Azoknak, akiknek a lelkiismeretük nyugodt, nem kell tőlem félniök. Azok a milicist atömegek, amelyek naonta átjönnek a határon, ezt eléggé bizonyitják. Én mindenkinél jobban óhajtom a háboru befejezését de csakis feltétel nélküli megadás utján.

Vigszinház
ZILAHY LAJOS
magyar filmremeke:
Süt a nap
Nagy Aliz, Olasz János,
Mály — Rózsahegyi — Pethes.

Prága szeretné végkép likvidálni az Erdős Kárpátok ügyét

Minél előbb meg akarnának szabadulni a csehek Kárpátaljától.

Beregszász, február 21. *Prchala* tábornok bizalmas környezetében olyan kijelentéseket tett, amelyek arra mutatnak, hogy *Prága szeretné végképpen likvidálni az Erdős-Kárpátok ügyét.* Megemlitette állitólag egyebek között, hogy *a magyaroknak Berlinben határozottan sikereik vannak.* Prchala úgy tudja, hogy *Prága nem akarja sokáig megtartani Podkarpatszka Ruszt, mert az rendkivül nagy anyagi áldozatot kiván.* A központi kormány keresi a módot arra, hogy könnyüszerrel szabaduljon meg a számára már elviselhetetlen tehertől.

A cseh közhangulat különben is felháborodottan emlékezik meg az ukránoknak Prchalával szemben tanusitott magatartásáról. A cseh nemzetnek — folytatta állitólag Prchala — *semmiféle érdeke nem fűződik ahhoz, hogy Ukrániát teremtsen, mert szerintük a nagyukrán kérdés tiszta humbug.* Ilyenformán állitólag az a nézet kerekedett felül Prágában, hogy *minél előbb megszabaduljanak a csehek Kárpátaljától*, annál kevesebb nemzetközi bonyodalomnak teszik ki magukat.

Ungvár, február 21. Nagymihályi jelentés szerint a szlovák és az ukrán kormány között rendkivül feszült a helyzet. Ezt legutóbb különösen kiélezte Volosin lapjának, a »Nova Slobodá«-nak Szlovákiában történt elkobzása. Az elkobzás azért történt, mert a lap a Szlovákiában tartot népszámlálást csalásnak minősitette. Ezen a népszámláláson a szlovák földön élő ruszinok számát 79.000-ben mutatták ki, holott ez ennek többszöröse.

Lámpával világitott a benzines tankba

A benzin felrobbant.

Budapest, febr. 21. Kedden este a Soroksár uti pályaudvaron, Blázs Pál, kocsirendező lámpással bevilágitott az egyik üresnek vélt benzines tankba. A tankban azonban úgylátszik még maradt kevés benzin, ami hatalmas robbanással meggyulladt. Balázs harmadfokú égési sebeket szenvedett s igen súlyos állapotban vitték a Podmaniczky uccai MÁV kórházba. A kiérkezett tüzoltók a tüzet eloltották.

Fogházban rejtőzött el egy nagyarányu szélhámosság értelmi szerzője

Hosszú ideig tartó nyomozást fejezett be ma délelőtt a főkapitányság három letartóztatással.

Még a múlt év szeptemberében történt, hogy **Preisz Izidor** magánzó, aki a Semmelweis ucca 14. szám alatt lakik, feljelentést tett egy szélhámos társaság ellen. Elmondotta, hogy megjelent nála egy elegáns fiatalember, bemutatkozott mint a Schenker-szállitócég cégvezetője s közölte:

volna egy eladó brilliánsa.

Tudja, hogy Preisz Izidor szeret ilyen előnyös ékszerüzletekkel foglalkozni s ezért hajlandó a 16.000 pengőt érő drágaságot 11.200 pengőért megszerezni neki.

Preisz Izidor léprement, rögtön magához vett 11.280 pengőt és elindult a cégvezetővel, hogy lebonyolitsa az üzletet. A Nádor uccában van a Schenker cég helyisége. A cégvezető és Preisz Izidor felmentek a harmadik emeletre ahol a cég pénztárterme van. Itt hozzájuk lépett egy fiatalabb és egy öregebb férfi. A cégvezető mindkettőt bemutatta Preisznak, az egyiket, mint a Schenker-cég főnökét, a másikat pedig mint a főnök fiát.

A „főnök és fia" elkérte a pénzt Preisz Izidortól azzal, hogy az eladó fent tartózkodik a negyedik emeleten, **nem akar lejönni, majd ők elviszik a pénzt és lehozzák az ékszert.** Preisz egy pillanatig sem gondolkodott, hanem átadta a pénzt. Aztán várt, várt, addig, amig kiderült, hogy szélhámosok csapták be, akiknek a Schenker-céghez semmi közük sincs s a pénzt zsebrevágva, elmenekültek.

Akkor tett feljelentést Preisz a rendőrségen s mostanáig nyomozták őket. A nyomozást azért tartott ilyen sokáig mert — mint most kiderült **a szélhámos társaság vezetője a csalás után a Nádor uccából a Markó uccába sietett s jelentkezett az ügyészségen azzal, hogy háromhónapos másik csalási ügyből kapott fogházbüntetését leüli.**

A szélhámos társaságnak ez a főnöke Diamant Géza 32 éves szövőügynök volt. Ma reggel fogták el a lakásán.

Stanley angol miniszter is Németországba utazik

Berlin, febr. 21. Ashton-Gvatkin, az angol külügyi hivatal gazdasági osztályának vezetője Berlinbe érkezett. Ribbentropp birodalmi külügyminiszter hétfőn délután fogadta Ashton-Gvatkint, akivel hir szerint a küszöbönálló német-angol gazdasági megbeszélések előkészitéséről tárgyalt.

Hir szerint Londonban tartózkodik a német birodalmi gazdasági minisztérium egyik képviselője, hogy tisztázzon bizonyos kérdéseket, amelyek az angol miniszterekea bejelentett németországi látogatásával vannak összefüggésben. Stanley angol kereskedelemügyi miniszter a német birodalmi iari csoport meghivására Németországba utazik, résztvesz a német és az angol ipari csoport megbeszélései alkalmából rendezendő diszebéden. Ezeket a megbeszéléseket, amelyek — mint ismeretes — nem lesznek hivatalos jellegüek, eredetileg február 28-án akarták megkezdeni Düsseldorfban, a megbesélések kezdetét azonban most március 15-e és 17-e közötti időpontra halasztották.

A biborosok február 28-án vonulnak be a pápaválasztó konklávéra

Vatikánváros, febr. 21. A pápaválasztó konklávéra február 28-án vonulnak be a biborosok vatikáni lakosztályukba s **március elsején kezdődik a világszerte nagy érdeklődéssel várt konklávé.**

XI. Pius pápa azzal a tervvel foglalkozott, hogy a konklávé számára külön palotát épittet, mert a vatikáni palotában rendelkezésre álló lakosztályok nem nyujtanak elég kényelmet, különösen az idősebb biboroso kszámára. XI. Piust sürgősebb teendői megakadályozták terve megvalósitásában és igy a konklávé állandó székházának megépitése utódjára vár.

A mostani konklávé kénytelen még szükségmegoldással megelégedni. A biborosok „celláit" már berendezték. Minden biboros háromszobás lakosztályt kap. Egy szobát magának, egyet-egyet pedig titkárjának. A biborosok a pápaválasztás ideje alatt nem hagyhatják el a palota épületét és ezért bent is étkeznek, vagy a közös teremben, vagy pedig saját lakosztályukban. A konyha- és szolgaszemélyzet szintén a palotában lakik, összesen tehát 250 szobát rendeztek be a konklávé résztvevői számára. A biborosoknak külön postahivatal áll rendelkezésükre a palotában.

A Daily Telegraph jelenti Washingtonból, hogy a biborosok között mozgalom indult meg abban az irányban, hogy az uj pápától biztositékot kérjenek, hogy a jövőben a biborosokat is bevonja az egyház kormányzásába.

Olasz lesz a pápa

Róma, február 21. A jelek szerint a bíbornoki testület választása ezúttal is olasz származású jelöltre fog esni, ami körülbelül négy évszázados tradició. Az utolsó nem olasz származású pápa ugyanis VI. Hadrián, a hatalmas V. Károly császár egykori nevelője volt. Ő 1522-ben ült a pápai trónra és mindössze egy évig, nyolc hónapig és hat napig uralkodott. *Azóta nem volt az egyháznak Itálián kivül született pápája.* A hivatalos pápakatalógus 261 pápát ismer, de más számitások szerint 264 volt a pápák száma. Ezt az eltérést azzal magyarázzák, hogy a népvándorlások idejében nem vezették pontosan a pápakatalógusokat. Az eddig uralkodott pápák közül *nyolcvanegyet avattak szentté, harmincnégy halt vértanuhalált és hét pápát avattak boldoggá.* A feljegyzések szerint pápává történt megválasztás előtt 136 volt bíbornok, 75 volt szerzetes és három egyenesen a világiak közül jutott a pápai trónra. Ez utóbbiakat pápává történt megválasztásuk után azonnal püspökké szentelték.

Páris, február 21. A *Petit Journal*, De la Rocque ezredes pártjának lapja, feltünést keltő hirt közöl a küszöbönálló pápaválasztás esélyeiről. A lap értesülése szerint ezúttal nem olasz bíborosra esik a választás. A Petit Journal a legesélyesebb jelöltnek Villeneuve quebecki (kanadai) bíboros-érseket tartja. Villeneuve bíboros-érsek azok közé a bíbornokok közé tartozik, akiket még XIII. Leó pápa képzett ki s akik a gyakorlati élettel a legszorosabb kapcsolatot tartják fenn. A lap emlékeztet arra, hogy Villeneuve bíboros-érsek a kanadai munkásmozgalmakban mindig a munkások pártjára állott. A nagy kanadai textilsztrájk idején döntő szerepe volt a sztrájk befejezésében. A bíboros-érseket döntőbirónak választották és itéletében a munkásság igazsága mellett szállott síkra.

Villeneuve bíboros politikai téren is mindig határozott és bátor álláspontra helyezkedett. A bíboros-érsek egyébként is azok közül a bíborosok közül való, akik a szociális teéren kifejtendő tevékenységükben hivatásuk egyik legfőbb feladatát látják.

Agyonlőtte magát a budapesti főkapitányságon

Budapest, febr. 21. Elesics Anna 34 éves háztartási ailkalmazott, szolgálati helyén rendkivül idegesen viselkedett. A házbelieket életveszélyesen megfenyegette. Megtudták, hogy táskájában revolvert rejteget, rendőrt hivtak, aki elő akarta állitani a Szerb uccai kapitányságra. A rendőrségen Elesics Anna, mielőtt kihallgatták volna, a nála levő revolverrel főbelőtte magát.

Blum Amerikába utazik

Budapest, febr. 21. Blum szocialista vezér a közeljövőben az Egyesült Államokba utazik, ahol megbeszéléseket folytat Roosevelt elnökkel. Az Information jelentése szerint Blum több ietet tölt Amerikában.

Kiirták a pályázatot a Smith Jeremiás pályázatra

A kultuszminiszter pályázatot hirdet a Smith Jeremiás ösztöndij-alapitvány jövedelméből az 1939—30. tanévre két ösztöndijas helyre. Az ösztöndij célja a mtgyar ifjaknak Amerikában való továbbképzése, az ösztöndij összege 8000, illetve 4000 pengő, — aszerint, hogy egész, vagy félévre adatik ki. A pályázaton résztvehetnek a József Nádor Müegyetem bármely osztályán oklevelet szerzett azok a mérnökök, akik a 35 életévüket még nem töltötték be és tanulmányaiknak Amerikban való továbbképzését szükségessé teszik.

A holland miniszterelnök gépkocsi balesete

Amsterdam, február 21. De Vildo holland miniszterelnök Uttrecht közelében gépkocsiszerencsétlenséget szenvedett s súlyosan megsebesült.

x Ingyenbe esik minden harmadik szinházi jegye, ha kétszer a kedvezményes szelvénnyel ment szinházba.

Hungária filmszinház Ma először a leghatalmasabb irredenta film:
Magyar feltámadás
Irta: a MAGYAR SORS. Játszák: a magyar szinészet legjobbjai. Előadásai: d. u. 5, 7, 9-kor! Hiradó!

Gróf Teleki miniszterelnök érdekes beszéde a miniszterelnökség tisztviselőihez

„Irányitólag kell kifejezést adni ebben a torzonborz hajjal szaladgáló világban annak az életfelfogásnak, hogy fésülködni is lehet a köz- és magánéletben."

Budapest, február 21. A miniszterelnökség tisztviselői kara kedden délelőtt negyed 11 órakor üdvözölte gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt hivatalba lépése alkalmából. A miniszterelnöki palota sárga szalonjában összegyűlt tisztviselők meleg ünneplésben részesítették gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt, mikor a terembe lépett.

A tisztviselői kar nevében báró *Vay László* államtitkár köszöntötte a miniszterelnököt, aki válaszában kifejtette, hogy alig van a tisztviselők között olyan, akit nemcsak hogy ne ismerne, hanem akivel hosszabb-rövidebb ideig együtt ne dolgozott volna. *Ugyanazzal a lelkesedéssel és változatlan ugyanazzal a meggyőződéssel jött a miniszterelnöksége, mint annakidején Szegedről.* A miniszterelnök ezután így folytatta beszédét:

— *Messze vannak az akkori tapasztalatok, mégis hasznosak.* A szoros barátság, amely Magyarország különböző miniszterelnökeihez és közvetlen elődeimhez is fűzött, mindig magával hozta azt, hogy ha távol is a politikától, azért mégis elég közelről kísérhettem figyelemmel az ország fejlődését és azokat a gondolatokat, amelyek az ország fejlődését jelentették.

— Nem akarok itt most politikai programot kifejteni, de azt hiszem, hogy tudjátok: *nem változtam meg.*

— Azokat a kérdéseket, amelyek a nemzeti kisebbségek problémáival járnak, amikor ezt a palotát 1921-ben elhagytam, egyideig reám bízták. De később sem szüntem meg állandó szoros külső munkatársaként működni Pataky Tibor ügyosztályának és az utóbbi időkben a kultuszminiszteriumi tevékenységemtől való részleges felmentés mellett inkább belmunkatársává váltam. A vele kapcsolatos statisztikának még vizsgáztató professzora is voltam. És miután tudományos munkásságom odafűzött, talán jobban ismerem azt a szintén nem dekoratív épületet, mint a miniszterelnökök legtöbbje.

— A szociálpolitikai problémák osztályát magam hoztam a miniszterelnökségre. *Tehát tudom, hogy mit várok tőle.*

— Itt van a sajtóosztály. Hogy nekem megvannak a magam gondolataim és véleményem a sajtóról, a sajtó feladatairól és a sajtó magaviseletéről — tisztelet a kivételeknek —, ez annyira közismert, hogy miniszterelnök koromban sines semmi szükségem, lehetőségem sem, hogy most mást mondjak. Ebben is maradok a régi. A sajtóosztálynak ezen a nevelő munkán kell rajta tartania a kezét. *A kultuszminiszternek — mert ebből is maradt belőlem, amikor ide átjöttem — nem mindegy, hogy azt, akit ő nevel, hogyan neveli át a sajtó. És erre gondom lesz, ezt megmondom előre.*

— A miniszterelnökség feladatainak köre azóta más funkciókkal is gazdagodott, különösen gazdasági és szociális érzéseket összekapcsoló, átfogó ügykörökkel is, mindazzal, amivel ma egy miniszterelnöknek mindenképpen foglalkoznia kell és amelyek tekintetében kell, hogy a szakminiszteriumokon kívül közel hozzá is legyenek széles látókörű munkatársai, akik ezeknek a kérdéseknek átgondolásában, ezeknek a problémáknak megvilágításában, adatoknak a keresésében segíti. Ön ezt örömmel üdvözlöm; különösen Imrédy Béla barátom volt az, aki ezt a részét a miniszterelnökség feladatkörének megalapozta.

— De az egész miniszterelnökségnek az a feladata, hogy *a közélet irányító szerve is legyen.* Lelki értelemben véve, az összes közhivatalok magister elegantiáruma legyen. Valahogyan *irányítólag kell kifejezést adnia ebben a torzonborz hajjal szaladgáló világban annak az életfelfogásnak, hogy fésülködni is lehet a köz- és magánéletben és hogy fésülten is lehet embertársainknak kezet nyujtani.*

— Ez az, amiben a ti támogatástokat is kérem. Nem új ember kéri és nem új emberektől. Mi túlságosan öreg munkatársak, túlságosan öreg barátok vagyunk ahhoz, hogy ne dolgozhatnánk már az első perctől kezdve úgy, mintha sohasem lettünk volna egymástól távol. Tudom, hogy mindezt meg is kapom a ti részetekről. Mert nemcsak a hivatalt ismerem itt, de ismerek jóformán minden egyes embert.

— *Tudom, nem könnyű a vállalkozás, azért törtem bele magamat olyan nehezen. De ha egyszer már beletörtem magamat, akkor állom is.*

— Ahhoz, hogy álljam, természetesen nagyon sok részben és tekintetben a ti segítségetekre van szükségem. Azokban a kérdésekben is, amelyek itt összefutnak, de a mi munkánk egészében is, a magyar társadalom irányításában is. Erre kérem a ti további barátságtokat, amit régi együttmunkálkodásunk alatt, de azóta is a magánéletben irántam tanusítottatok.

A miniszterelnökségi tisztviselők nagy tapssal és éljenzéssel fogadták gróf *Teleki Pál* szavait, aki ezután kezetfogott és elbeszélgetett a tisztviselőkkel.

Gróf Bethlen István nyilatkozata gróf Teleki Pál miniszterelnökről és a magyar bel- és külpolitika kérdéseiről egy olasz lapban

Gróf Bethlen István rendkivül érdekes nyilatkozatot tett a **„Corriera della Sera"** számára. A nyilatkozatot az olasz lap a következő bevezetéssel adja közre:

„A kényes politikai helyzetben, amelyben gróf Teleki Pál átveszi a miniszterelnöki méltóságot, rendkivüli módon érdekes megismerkednünk annak az államférfiunak felfogásával, akit a magyar ellenzék pártjai és csoportjai a mai helyzetben legtekintélyesebb vezérüknek tartanak: gróf Bethlen Istvánéval. Gróf Bethlen István nyilatkozata már csak azért is számot tarthat a megkülönböztetett érdeklődésre, mert ép legutóbb több izben emelkedett szempontu és bátor kritikával kisérte az Imrédy-kormány müködését, kivált a külpolitika terén. **Gróf Bethlen István — az a magyar államférfi, akinek képességei megszerezték és biztositották Magyarország számára Mussolini és a fasiszta Itália barátságát,** kiszabaditván az országot **Trianon** utáni tökéletes külpolitikai elszigeteltségéből — többek között a következőket jelentette ki **a Corriere della Sera** számára:

— Az a meleghangu táviratot, amelyet gróf **Teleki** Pál a fasiszta Itália Ducejához intézett a kormány átvétele alkalmából, meggyőződésem szerint jelentőségében tulnő a diplomáciai szokáson és udvariasságon. Ezzel azt is akarom mondani: a miniszterelnök nobilis egyénisége biztositja, hogy azok az érzések, amelyeket ő kifejezett, **valóban azonosak ama érzelmekkel, amelyeket Magyarország táplál első, hüséges és nagy barátja, Olaszország iránt.**

— Senkit sem tölthet el nálam nagyobb örömmel az a megállapitás, hogy gróf **Teleki** Pál célja gondozni és — ha lehetséges — még meghittebbé tenni **Rómával** való kapcsolatainkat. A Duce válaszából, aki mindig hazánk oldalán állott, hitet meritek hazám jobb és biztosabb jövőjére. Bizonyos vagyok benne, hogy **gróf Teleki Pál ugyanazzal a rendithetetlen bizalommal, ugyanzzal a lojális és meleg barátsággal viseltetik Olaszország iránt, amely engem vezérelt Mussolinival való első találkozásomtól fogva mindmáig.**

— **Horthy Miklós kormányzó gróf Teleki Pált uj és nagyobb felelősséggel ruházta fel az eddiginél a politikai helyzet orvoslására. Megitélésem szerint a magyar politikai helyzet most, hogy gróf Teleki Pál került a kormány élére, egészségesebb és szilárdabb lett.**

— Meg vagyok győződve róla, sőt, helyesebben: tudom, hogy **az államfő és az uj miniszterelnök szemlélete között semmi eltérés nincsen, még módszer tekintetében sem. Gróf Teleki Pál olyan államférfiu, aki hüséges a hagyományhoz, az alkotmányhoz és tiszteletben tartja a parlamentet.** Politikájának általános irányvonalai lehetnek hasonlóak azokhoz, amelyeket Imrédy követett, de bizom benne, ismerve politikai multját, hogy **az irányvonalak megvalósitása jóval határozottabb és konkrétebb formát fog ölteni ugy a külpolitikában, mint a belpolitikában.**

— **A kisebbség kérdését és a hungáristák ügyét** a kisebbségek megelégedésére és az ország érdekében kell megoldani, ha azt akarjuk, hogy a belső rendet megoltalmazzuk és biztositsuk.

— Benyomásom szerint **még a zsidójavaslatot és a földreformjavaslatot is megszavazza a parlament,** mindama nehézségek ellenére, amelyekkel a képviselőházban s még inkább a felsőházban találkozni fog s **ama feltétlenül szükséges módositások után, amelyeket a kormánynak e javaslatokon végre kell hajtania,** már csak azért is ez a benyomásom, **mert** ismétlem, bizom benne, hogy **gróf Teleki Pál a magyar politika megváltozhatatlan vonalaira is rá fogja nyomni a maga személyiségének bélyegét.**

— **Én minden párton kivül ál**lok. Meggyőződésem, hogy gróf Teleki Pál, a maga bőséges kormányzati tapasztalataival és a kormányzó feltétlen bizalmával **urrá lesz a parlamenti nehézségeken."**

A Corriere della Sera gróf Bethlen István nyilatkozatához még azt füzi hozzá, hogy gróf **Teleki** Pál személyes presztizse a Magyarország elszakitot területeinek visszaszerzéséért folytatott diplomáciai tárgyalások során tetemesen megnövekedett s kiváltképpen a bécsi tárgyalások folyamán, ahol **gróf Ciano szava Magyarország igazságáért értékes és döntő módon hangzott el.**

Három valutacsempész letartóztatása

Hivatalos közlés.

A galántai csendőrörs parancsnoksága és a valutaügyészség detektivjei által lefolytatott nyomozás adatai alapján az ügyészség Weisz Lipót dunaszerdahelyi születésü mázolót, Stern Margit téti születésü háztartásbelit és Wetzler Anna váci születésü füzőkészitőnő, dunaszerdahelyi lakosokat az 1922. évi XXVI. törvényeikk első paragrafusának második pontjába ütköző fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezte.

A csempészek elhatározták, hogy külföldre, először Cseh-Szlovákiába, onnan pedig Palesztinába fognak kiutazni. E célból febr. 17-én gépkocsin Nemeskajal község határán át Cseh-Szlovákiába akartak kiszökni.

Mindhárman nagyobb összegü pengőt és csehkoronát akartak Cseh-Szlovákiába kivinni, közben azonban a határon a galántai csendőrség tettenérte őket és az elrejtett pénzt elvette tőlük. A három gyanusitott az előzetes letartóztatásban megnyugodott, a nyomozás továbbra is folyik.

A cseh kormány e héten átalakul

Berlin, febr. 21. Német forrásból származó hir szerint cseh beavatott körökben ugy tudják, hogy a cseh kormány **e héten átalakul.** Ennek oka a cseh nemzeti egységpártban történt egyenetlenkedés. Az egységpártban résztvevő cseh fasiszták vezére, Gajda tábornok ugyanis kijelentette, hogy csak abban az esetben támogatja a kormányt, ha Fischer belügyminiszter, akit zsidószármazásunak és szabadkőmüvesnek mondanak, beadja lemondását. Gajda és a kormány között tárgyalások folynak az átalakitásról.

Levélpapir-különlegességek
Aranytöltőtollak
Csavai irónok
„Méliusz"
könyvkereskedésben

Viharos jelenetek a newyorki német gyülésen

Merénylet történt az amerikai német szövetség elnöke ellen. A merénylőt let artóztatták.

Newyork, febr. 21. Kuhn Frigyes, a német-amerikai szövetség elnöke a Madison Square Gardenben több mint kétezer rendőr védelme alatt 15.000 főnyi németszármazásu amerikai tömeg előtt beszédet mondott. Kuhn és a többi szónokok beszédeinek tárgya a nemzeti szocialista Németország védelme volt a nemzetközi támadások ellen. Minthogy a gyülésen csak a szövetség tagjai és a meghivott vendégek vehettek részt, a gyülés aránylag nyugodt hangulatban folyt le. Mégis egy ismeretlen egyénnek sikerült támadó szndékkal Kuhn közelébe férkőznie, amikor az zsidóellenes kritikája folyamán Rooseveltet „Franklin Rosenfeldnek" nevezte.

Kuhn személyi őrsége a támadót megverte és megrugdalta. A Madison Square Garden körül mintegy százezer ember csendes ellentüntetést rendezett. Amikor a rohamosztagok kibontott zászlókkal elhagyták a gyülés szinhelyét, a Broadway szórakozóhelyeiről kitóduló ellenséges érzelmü tömeg és az ellentüntetők ökölcsapásokkal támadtak a németekre. Mintegy husz személy könnyebben megsebesült. A tüntetés során öt embert letartóztattak az uccai közlekedés akadályozása cimén. A szövetség yorkvillei székházát rendőri különitmény őrzi.

Newyork, febr. 21. **Az amerikai német szövetség vezetője, Kuhn ellen a szövetség newyorki gyülésén megkisérelt merénylettel kapcsolatban most ismeretessé vált, hogy a tettes Greenbaum Izidor zsidó. Mivel Greenbaum a követelt százdolláros biztositékot nem tudta letenni, letartóztatása után őrizetbe vették. Az eljárást kedden inditják meg Greenbaum ellen.**

Világhirü amerikai sí-ugró, égő langkeréken ugrik keresztül.

Rosenfeld Endre elkártyázta a Futura 16 ezer pengőjét

Jelentkezett a budapesti rendőrkapitányságon, hogy szerezék vissza az elkártyázott pénzt. — Sikkasztásért feljelentették, a rendőrség letartóztatta

Budapest, febr. 21. Pár nappal ezelőtt a fökapitányság intellektuális osztályának vezetőjénél, **Hegyi Sándor** rendőrfőtanácsosnál megjelent **Rosenfeld Endre** 37 éves debreceni kereskedő.

— Kérem, főtanácsos úr — mondotta — engem **szélhámosok felcsaltak egy erzsébetvárosi kártyakaszinóba és ma éjszaka tizenhatezer pengőt veszítettem.** Feljelentést akarok tenni és kérem a rendőrséget, hogy szerezze vissza nekem azt a tizenhatezer pengőt.

Hegyi főtanácsos erre megkérdezte, Rosenfeldtől, hogy hamiskártyázás folyt-e a klubban, de amikor a kereskedő megmagyarázta, hogy erről szó sincs, **saját jószántából ült le a zöld asztalhoz és minden különösebb cselfogás nélkül veszitette el az összeget,** megmagyarázták neki, hogy a rendőrség ebbe nem szólhat bele, ez az ő magánügye, a tizenhatezer pengőt nem is lehet visszaszerezni. Amíg beszélgettek a rendőrfőtanácsosnak feltünt, hogy Rosenfeld rendkivül idegesen viselkedik. Egyszerre csak nekiszegezte a kérdést:

— Nem elsikkasztott pénz volt az a tizenhatezer pengő?

Rosenfeld tiltakozott a gyanú ellen és kijelentette, hogy erről szó sincs, **az elveszitett összeg saját pénze, csak szeretné visszakapni,** de mivel nem lehet, majd megpróbálja valahogyan más úton-módon visszaszerezni a hiányzó összeget.

Alig búcsúzott el a kereskedő a rendőrtiszttől, amikor megjelent a fökapitányságon **Vitéz László** a Futura cégvezetője és bejelentette, hogy **Rosenfeld Endre 37 éves debreceni kereskedő 28,000 pengőt vett át a Futurától gabonavásárlásra, 16,000 pengőt ebből elsikkasztott és csak 12,000 pengő értékü gabonát vásárolt. Közölte azt is a Futura megbizottja, hogy tudomásuk szerint a hiányzó pénzt Rosenfeld elkártyázta.**

A fökapitányság intellektuális osztályának rendőrtisztjei mosolyogva hallgatták végig a feljelentést, mert tudták, hogy nemrég ott járt Rosenfeld a sikkasztó.

Néhány napig kellett keresni, amíg ma éjszaka elfogták. Ekkorra már búcsúleveleket irt és amikor a detektivek beléptek hozzá, ki akart ugrani az ablakon. Az öngyilkossági kisérletet meg akadályozták, behozták a rendőrségre és miután nem is volt módja a tagadásra — hiszen még mielőtt a feljelentést megtették ellene, ő már elismerte a rendőrségen a tizenhatezer pengő elkártyázását — letartóztatták.

Háromhónapi fogházra itéltek egy vállalati igazgatót légvédelmi intézkedések elmulasztása miatt

Budapest, febr. 21. Perl Gyula, a Walla József részvénytársaság vezérigazgatója és Papp Ferenc, a gyár üzletvezetője légoltalmi vétséggel vádolva kerültek a büntetőtörvényszék elé.

Az ügyészség vádirata szerint tavaly szeptember folyamán légitámadás fenyegető veszélye idején **gondatlanságból megszegték a támadás hatásának elháritása végett** kiadott hatósági rendelkezéseket, amennyiben a gyár telepén **elmulasztották óvónelyeknek a munkások részére való elkeszitését, riasztókészüléket nem állitottak fel, légoltalmi felszerlésről nem gondoskodtak és az elsötétités tárgyában sem intézkedtek.**

A tárgyalás megnyitása után Kendi József védő zárt tárgyalást kért. Kérelméhez Boronkay István ügyészségi alelnök is hozzájárult, de a biróság az inditványt elutasitotta, csupán a szakértői kihallgatásra rendelte el a nyilvánosság kizárását.

A vádirat ismertetése után először Perl Gyulát hallgatták ki. Tagadta bünösségét. Elmondotta, hogy nem járt el gondatlanul, a légoltalmi rendeleteket továbbitotta a légoltalmi paranesnokhoz, megbeszélte vele a teendőket és a rendeleteknek a gyár eleget tett.

Az üzem szemelyzetét kioktatták, riasztókészüléket szereltek fel, az elsötétitésről ugy gondoskodtak, hogy a villanyáramot azonnal ki tudták kapcsolni, árkokat ástak, baj esetén pedig beszüntették volna a munkát. Rengeteg homok van a gyár területén és ezért nem gondoskodtak homokzsákokról.

Kétszáztiz munkásuk dolgozott akkor, de csak egy gázálarccal rendelkeztek, mert — mint mondotta — mindent megpróbáltak, de Budapesten azokban a napokban nem lehetett gázálarcot kapni, egyet is csak protekcióval szereztek. Később, amikor már lehetett kapni, vásároltak.

Ezután Papp Ferencet haligatták ki. Ő is tagadta, hogy gondatlanul jártak volna el. A munkásokat kioktatta, az óvóhelyeket kijelölte, a gyakorlatokat elvégeztette. Futóárkot ásatott és óvóhelyül két pincét jelöltek ki.

A bizonyitási eljárás lefolytatása során tanuképpen kihallgattak az iparügyi minisztérium által kiküldött bizottság tagjait: Biczó István és Davinics Elemér főmérnököket, akik elmondották, hogy a vizsgálat során nem találtak kellő felszerelést, nem voltak homokzsákok, óvóhelyek, a tüzbiztonság is hiányos volt. Az óvóárok nem volt megfelelő.

Ezután a perbeszédek hangzottak el.

Délután három óra után hirdettek i a biróság itéletét, amelyben bünösnek mondotta ki mindkét vádlottat légoltalmi vétségben és ezért **Perl Gyulát 3 hónapi fogházra és 6000 pengő pénzbüntetésre, Papp Ferencet 500 pengő pénzbüntetésre itélte.** Az itélet nem jogerős.

Katolikusokból és szociáldemokratákból alakul meg az uj belga kormány

Brüsszel, február 21. *Pierlot* szenátor hétfőn este kijelentette, hogy a válság megoldódott. Az új kormány összeállitása — ha nem jön közbe előre nem látható akadály — kedden elkészül. Kedden megállapitják a kormány programját és szerdán vagy csütörtökön a kormány bemutatkozik a parlamentben. Az új kormánynak a miniszterelnökön kivül tizenegy minisztertagja lesz. A továbbiakban Pierlot kijelentette, hogy az új kormány katolikus és szociáldemokrata képviselőkből fog állani, valamint néhány szakemberből. Jólértesült körökben ugy tudják, hogy a kabinetnek hat törvényhozó és öt parlamenten kivül álló tagja lesz.

Magyarország és Szlovákia között megindult a vasuti forgalom

Léva, febr. 21. **Magyarország és Szlovákia között megindult a vasuti forgalom. Lévára befutott az első szlovák vonat, amelyen mintegy husz utas érkezett. A teheráru forgalom még nem kezdődött meg.**

Hódmezővásárhely, febr. 21. Id. **Tóth Ferenc** az Alföld nagymalmainak alapitója 80 éves korában meghalt. Az elhúnyt az egész világ nazarénus telepeinek feje volt, aki több alkalommal látogatott el Amerikába. Temetése ma szerdán lesz.

Japánok bombázták a Honkong körüli terü.eteket

London, február 21. Reggel kilenc japán repülőgép bombázta a hongkongi angol terület határán fekvő Sum-Csun kinai falut. Több japán bomba az angol területen fekvő angol katonai őrházra esett és angol földön megölt egy hindut és több kinait, megrongálta a vasútvonalat és több vasúti kocsit.

A japánok bombázták a kanton—kowlooni vasútvonal angol területre eső szakaszát és a gépkocsiutat. Kinai oldalon 17 bomba esett le. Több helyen tüz támadt. Sokan angol területre menekültek.

Sanghai, február 21. Lancsaut, Kanszu tartomány fővárosát, hétfőn *negyven repülőgép bombázta. Kinai jelentések szerint a bombázásnak sok halálos áldozata van.* A kinai és japán repülőgépek között a város felett heves légi harc fejlődött ki. Hivatalos japán jelentés szerint a légi harc során harminchat kinai repülőgépet lelőttek. Egy japán bombavetőgép hétfőnyi legénységével lezuhant.

Piarista tea

A debreceni Piarista Diákszövetség tegnap este rendezte a hagyományos Piarista teaestélyt, mely az idén is kitünően sikerült. Az Arany Bika üveg- és Bocskaitermét elökelő közönség töltötte meg. Az estélyről holnapi számunkban közlünk részletes beszámolót.

x Harminc százalékkal olcsóbban járhat szinházba, ha kedvezményes jegyeket vált a földszinti titkári irodában.

Március 15-én lesz az Országzászló felavatási ünnepélye

A bizottság megállapitotta az ünnepség programját.

Az országzászló bizottság tegnap délután nagy érdeklődés mellett tartotta meg értekezletét az országzászlófelavatási ünnepély részleteinek megbeszélésére. Az értekezleten megjelentek soraiban ott láttuk *Lossonczy István* főispánt és hitvesét, dr *Kölcsey Sándor* polgármestert, *Zöld József* polgármesterhelyettest, vitéz *Berényi István* tábornok, vitézi székkapitányt, *Csóka László* tb. h. polgármestert, *Balogh Sándor* kultúrtanácsnokot, *Balla Bertalan* tb. főjegyzőt, *Rugonfalvy Kiss István* és *Mitrovics Gyula* egyetemi tanárokat, *Talay Zoltán* árvaszéki elnököt, *Gáspár Gyula* tanügyi tanácsost, *Nagybákay Seszlina Jenő* kormányfőtanácsost, *Diószeghy Dezső* ny. ezredest, *Lám Dezsőnét*, *Kovássy Kálmánnét* és *Sass Délánét* a nőegyletek nevében, *Borsay Miklóst* az ifjúság képviseletében, *Csobán Endre* főlevéltárost, *Péterffy László* igazgatót, *Horvay Róbert* ny. igazgatót, dr *Rózsa Tibor* fogalmazót, *Horváth Ferenc* HÉV főfelügyelőt, *Lechner József* ipartestületi jegyzőt, *Pokl Ferenc* gazdasági tanácsost, *Csanak* építészt, *Forray István* kerületi karnagyot és másokat.

Tunyogi Szücs Géza, az országzászló bizottság elnöke nyitotta meg az értekezletet. Üdvözölte a megjelenteket, vázolva, hogy az összejövetel célja, miután az országzászló elkészült, a méltó, ünnepélyes felavatás időpontját megbeszéljék. Időpontul *március 15-ét ajánlta* s az ünnepély tervezetét a következőkben jelölte meg. A Nemzeti Hiszekegyet éneklik az egyesített debreceni dalárdák s közben emelkedik az országzászló félárbocra. *Tunyogi Szücs Géza*, az országzászló bizottság elnöke megnyitó beszédet mond. Talpra magyart szavalják. Dr *Makkai Sándor* egyetemi tanár ünnepi beszédet mond. Zivuska Andor alkalmi költeményét szavalja az egyetemi ifjúság egy tagja. *Javornitzky Jenő*, az országos országzászló bizottság vezető tagja tartja a zászlóátadási beszédet. Dr *Kölcsey Sándor* polgármester átveszi a város részéről az országzászlót. Az országzászlőőrség felvonulása után a Himnuszt éneklik az egyesített debreceni dalárdák.

Ez utóbbi számot *Balla Bertalan* főjegyző és vitéz *Berényi István* tábornok felszólalása után úgy módosították, hogy az egyesített dalárdák a Szózatot éneklik, mivel előzetesen a zenekar már játsza a Himnuszt s az egyesített énekkarokat *Forray István* kerületi karnagy vezényli.

Rugonfalvy Kiss István egyetemi tanár felvetette a gondolatot, hogy miután az ifjúság a március 15-iki ünnepélyt hagyományosan megszokta tartani s ezúttal az országzászló ünnepélyen vesz részt, hogy eleget tehessen mégis az ifjúság ünneplésvágyának, nem-e lehetne beiktatni a programba az ifjúság egy szónokát.

Lossonczy István felszólalásában támogatta azt az elgondolást, hogy az ifjúság egy szónokát is beiktassák az ünnepély műsorába.

Kölcsey Sándor polgármester kifejtette, hogy nem akarja megcsorbitani az ifjúság március 15-iki ünnepségét s javasolta, hogy egyeztessék úgy össze az időpontokat, hogy mindegyik ünnepség megtartható legyen. Az országzászló ünnepség fél 11-kor kezdődik, előzőleg 9 órától az ifjúság is tentiszteleten vesz részt s utána megkoszorúzhatja a Kossuth-szobrot, ott ünnepélyt tart s onnan vonulhat az országzászló elé.

Borsay Miklós az ifjúság nevében szólt hozzá a kérdéshez s ennek során megállapitották, hogy az ifjúság ünnepélyét megtarthatják úgy, hogy az istentiszteletet és a Kossuth-szobornál tartandó ünnepély az országzászlóavatás előtt, az egyetemen tartandó ünnepély pedig utána fog lezajlani.

Diószeghy Dezső ny. ezredes kérte, hogy az országzászlónál az első őrséget a frontharcosoknak engedjék át.

Az őrségállás megszervezése

Tunyogi Szücs Géza elnök megemlékezett arról, hogy a program szerint helyi értékek szerepelnek az ünnepély műsorán. Az országzászlónak a felavatásánál kezdődik meg a hivatása, hogy fájdalmat, reményt, lángoló lelkesedést kifejezve emlékeztessen és tettre serkentsen. Az országzászló körül őrségállást szerveztek meg s ennek munkáját vitéz Berényi István tábornok, a Vitézi Szék kapitánya végezte.

Berényi István tábornok ismertette, hogy a polgármesternek a vitézi székkapitánysághoz intézett kérésének eleget téve, hogyan szervezték meg az őrségállást az országzászlónál. *Eszerint őrségváltás lenne minden hónap első vasárnapján, március 15-ikén, hősök napján, június 4-én, a trianoni gyász évfordulóján, a kormányzó születésnapján, augusztus 2-án, augusztus 20-án, Szent István-napján, október 6-án, a kormányzó nevenapján.* Az őrségállítás 11 órától 13-ig, két óra hosszat tart. Az őrség áll parancsnokból, vezetőből, zászlóőrből, zászlótartóból, zenekar, 14 ember és kettős díszőrségből. A kettős díszőrök negyedóránkénti váltással állnának őrt. Az őrségállítás öt mozzanatra oszlik. Az első az őrség felállítása a DTE tornacsarnokban levő őrszobán, innen indul a menet az országzászlóhoz, ahol felállnak. Második mozzanat: tisztelgés a zászlónak fővetéssel, miközben a zenekar a Himnuszt játsza. Harmadik mozzanat az első számú kettős díszőrség felállítása. Negyedik mozzanat: ima.

Az őrségparancsnok figyelmeztetésére a zászlótartó kilép a sorból és *a zászlótiszt a Nemzeti Hiszekegyet felolvassa. A nemzeti imádságot mondatonként ismétli a zászlóőrség és a közönség. Első őrségváltásokra a frontharcosokat és leventéket kérte fel a Vitézi Szék.*

Lossonczy István főispán indítványozta, hogy miután a Felvidék visszacsatolása korszakalkotó eseménye a magyar történelemnek, *az őrségállás ünnepnapjai közé vegyék be a kormányzó úr őfőméltósága kassai bevonulásának napját, november 11-ét.* Az indítványt a bizottság nagy lelkesedéssel elfogadta.

Csobán Endre felszólalása után *Tunyogi Szücs Géza* elnök köszönetet mondott vitéz Berényi tábornoknak az őrségszervezés munkájáért. *Balla Bertalan* főjegyző bizottság választását indítványozta az ünnepség előkészítésére s kérte, hogy az ünnepély rendezésénél vegyék igénybe a cserkészek segítségét.

Gáspár Gyula tanügyi főtanácsos megemlékezve arról, hogy az ifjúságra milyen lélekemelő hatással lesz az ünnepélyen részvétel a tekintettel arra, hogy Debrecen 4—500 főnyi diáksága a Magoss György tér környékén, az ünnepély színhelyén nem férhet el, javasolta, hogy *minden intézetet képviseljen egy válogatott csoport.*

Ezután összeállították a rendezőbizottságot, melynek tagjai a város részéről dr *Balogh Sándor* kultúrtanácsnok, a főigazgatóságtól *Gáspár Gyula* tanügyi főtanácsos, az ifjúság részéről *Borsay Miklós*, a dalosoktól *Horváth Ferenc* HÉV főellenőr, a MANSz részéről és a társnőegyletektől *Lossonczy Istvánné*, a főispán neje, a frontharcosok részéről dr *Papp Endre* vezetőtiszt, a hadirokkantak részéről *Biró Pál* s a cserkészek részéről *Rábold Gábor*.

Tunyogi Szücs Géza elnök zárószavaival ért véget az értekezlet.

Dr Balogh Sándor kultúrtanácsnok visszaérkezett lengyelországi tanulmányutjáról

Dr Balogh Sándor tb. főjegyző, kultúrtanácsnok, mint meg irtuk, február 9-én lengyelországi tanulmányútra ment. A 10 napos tanulmányúton dr Balogh Sándor megtekintette Krakkó, Varsó, Kattovitz-ot és számos más lengyel várost. Elutazott Zakopaneba, a sivilágbajnokság színhelyére s több, mint 3000 kilométeres útjáról sok érdekes dolgot beszélt el.

— Érdekes, tanulságot út volt lengyelországi tartózkodásom — mondotta dr Balogh Sándor — Krakkó épületei visszatükrözik a város patinás, történelmi multját. Wavel gyönyörű gobelinjeivel, freskóival, antik bútoraival, Mateiko hatalmas, nagyságában az Ecce homo-t is felülmuló képeivel felejthetetlen és lenyügöző látvány. A Jagello egyetemi konyvtár 500 éves, monumentális épülete, a krakkói mintaiskolái, közük az a leánygimnázium, amit Hóman Bálint kultuszminiszternek is bemutattak. Általában jó mód, hatalmas arányú épitkezések jellemzik a lengyel földet. Diákjóléti intézményeik páratlanul ki vannak épitve. 4—5 emeletes, többszázméteres épületek ezek a diákotthonok külön fürdőszobákkal eldátva. Csak Krakkóban hat ilyen otthon van. A gombamódra kinövő épületek között új hatemeletes múzeum s új könyvtár is létesül.

A lengyel tanügyekről érdeklődünk.

— Lengyelországban eddig hét, most már nyolc elemi iskola, négy gimnázium és kétosztályú liceum van. A liceum után tesznek a tanulók olyan végvizsgát, mint nálunk az érettségi. Érdeks, hogy a lengyel iskolában másmás termekben tanulják a különböző tárgyakat, másban a földrajzot, a fizikát, a természetrajzot s ezek mind a legmodernebbül, korszerű taneszközökkel vannak berendezve. A vegytan órán például nem padban ülnek, hanem 25 méter hosszú, kerekasztal körül s górcsövekkel figyelik a kísérleteket.

— A közel 250.000 lakosú Krakkóban van néyfakultásos egyetem s egy bányászati főiskola, melyekbe 7000 egyetemi hallgató jár. 52 katolikus temploma van a városnak.

A DEAC hölgy tornászainak tánebemutatói a krakói és varsói bálon

Érdekes élményeket beszélt el dr Balogh Sándor a Zakopaneban lefolyt sívilágbajnokságról, ahol a lágy idő miatt kosárral hordták fel a havat az ugró sáncra, az olvadó hó pótlására. Óriási idegenforgalmat hozott a sibajnokság. 15 sor Pullmann kocsi állt a versenytér közelében. A kattovitzi ipari vidékek napközi otthonairól, ipariskoláiról éppoly elragadtatással nyilatkozott Balogh kultúrtanácsnok, mint a vielicskai sóbányák táján szerzett érdekes tapasztalatairól. Legnagyobb örömmel azonban arról a meleg fogadtatásról, őszinte magyar szeretetről szólott, mely a barát lengyel nép részéről lépten nyomon megnyilvánult s mely diadalúttá tette a debreceni Pilsudszky Kör tagjainak s a DEAC leánytornászainak lengyelországi útját... A kitűnő debreceni hölgytornászgárda viharos tetszés és ünnepelletés mellett mutatta be a magyar táncokat a krakkói és varsói magyar bálokon, hosszú időre emlékezetessé téve lengyel földön szereplésüket és kedves, felejthetetlen emlékeket hozva magukkal Debrecenbe a lengyelországi napokról.

Utazási kedvezmények a budapesti mezőgazdasági kiállitásra

Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által március 22—27. napjain Budapesten rendezendő negyvennyolcadik országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár iránt a külföld részéről megnyilvánul, a rendezőbizottság minden lehetőt megtett az irányban, hogy a kiállítás külföldi látogatói minél könnyebben és kényelmesebben, valamint minél kisebb költséggel utazhassanak a kiállítás megtekintésére. Ennek érdekében kilenc állam (Csehország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Görögország, Lengyelország, Olaszország, Svájc, Törökország) területén különféle, 25—50 százalékig terjedő utazási és hazai vizumkedvezményt eszközölt ki a rendezőség, amelyeket a kiállítási igazolványok alapján bárki igénybe vehet.

A kiállítás alkalmából március 12-től 27-ig a kiállítási igazolvány és az útlevél felmutatása mellett *vizum nélkül lehet Budapestre utazni.* A vizumot utólag 2.50 P kezelési költség lefizetése mellett kell megszerezni, a kiállítást megelőzően a külföldieket ellenőrző országos központi hatóságnál (Budapest, IX., Fővámpalota), a kiállítási napokon pedig a kiállítás területén működő útlevélkirendeltségnél.

A rendezőbizottság félreértések elkerülése céljából nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy a belföldön kedvezményes utazásra jogosító igazolványok rövidebb ideig, *a felutazásra március 16-tól 27-ig, a visszautazásra március 22-től április 2-ig érvényesek.*

Átdolgozzák az orvosi díjszabást a belügyminiszter kivánságára

Az Országos Orvosi Kamara — mint ismeretes — szabályzatot dolgozott ki az orvosi díjazás legkisebb mértékére vonatkozóan. A szabályzatot jóváhagyás végett felterjesztették a belügyminiszterhez, aki most leiratban arról értesítette a kamarát, hogy magasnak tartja a szabályzatban megállapított díjtételeket és ezek újbóli való megállapitására hivta fel a kamarát. Ugyanilyen lépések fognak történni az orvosi gyakorlatra vonatkozó szabályzat ügyében is, mert a miniszter ez ellen is több kifogást emelt.

A fegyverkezésről

A világpolitika tengelyében a háború óta eltelt két évtized alatt a fegyverkezés áll. A világháborúból »győztesként« kikerült államok e húsz év alatt olyan versenyfegyverkezést rendeztek, amilyenre példa a világtörténelemben nem volt.

Fegyverkezés alatt az elmúlt időkben a hadsereg fegyverrel való ellátását értették csak. Amint hogy a háborúk megvívásához sem kellett más, csak egy felfegyverzett hadsereg. A világháború e téren gyökeres változást hozott. Bebizonyosodott, hogy a háborút nem a hadseregek vívják, hanem az egész ország összes erkölcsi, anyagi és szellemi tényezői is. A háborút a központi hatalmak nem fegyverrel vesztették el és nem a harctéren, hanem gazdaságilag és erkölcsileg a hátországban.

Ez a felismerés, ez a világháborús tanulság arra az eredményre vezetett, hogy a háborúra nemcsak fegyverrel, hanem gazdaságilag és erkölcsileg is fel kell készülni. Uj értelmet kapott tehát a »fegyverkezés« kifejezés. Ma már fegyverkezés alatt az ország háborús előkészületeinek összességét értjük. Ez pedig az állami élet minden vonalát érinti. Nincs az állami életnek olyan megnyilvánulása, — amellyel a jövő háborújának ne lenne kapcsolata. A háborúhoz biztosítani kell az emberanyagot és az állatállományt. Meg kell szervezni a hadsereget és azt fel kell szerelni korszerű fegyverekkel, — hadi eszközökkel és lőszerrel. Ezek utánpótlására hadi ipart kell teremteni. A hadi ipar számára nyersanyagkészleteket kell biztosítani. Ipari munkaerőt kell rendelkezésre bocsátani. Gondoskodni kell az ipartelepek és az egész anyaország biztonságáról, légvédelméről, gázvédelméről.. Elő kell készíteni a hadi gazdálkodást és a hadsereg, valamint a polgár lakosság ellátását. Biztosítani kell a mezőgazdaság munka termelésének folytonosságát. Elő kell készíteni a háborús pénzgazdálkodást, a zökkenés nélküli kereskedelmi életet, gyors és tervszerű háborús közlekedést, stb.

Mindez előgondoskodásokat, beszerzést, gyártást, készletek tárolását, út. vasút épitést, tehát munkát ,kiképzést és mindenek előtt pénzt jelent!

De az a szó, »Fegyverkezzünk!«, mindezek felett elsősorban áldozatkészséget jelent a nemzet számára! A Fegyverkezés az ország felrázását, mozgósitását- katonai szellemre való átállását követeli meg. Ennek az országmozgósitásnak azonban nemcsak anyagi vonatkozásai vannak, hanem erkölcsi átállását és szellemi felemelkedését is. Áldozatot hozni csak nagy nép tud. Anyag erőfeszitésekre, lemondásra csak hazafias lelkületü, fegyelmezett, öntudatos népek képesek!

A fegyverkező mai Magyarország — egy új ezerévre kell hogy vértezze magát. Uj fegyverekkel, új eszközökkel, de a régi honfoglaló magyarság elszánt, harcos, dacos lelkével.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: 5, 7, 9 órakor: SZERELMI RIPORT. (Loretta Joung). Ezenkivül: CHARLIE CHAN MONTECARLOBAN.

Hétnapos ittartózkodás után 50 százalékos utazási kedvezményt kér Debrecen a kereskedelemügyi minisztertől

Debrecen város kérelmet intéz a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez, melyben az ideérkező idegeneknek hétnapos tartózkodás után 50 százalékos utazási kedvezmény engedélyezését kéri. A kedvezményt belföldiek elutazásuk pontjáig, a külföldiek pedig a határállomásig vehetnék igénybe.

Az utazási kedvezményt az itt tartózkodó vendégek az idegenforgalmi hivatal, vagy az elsőfokú közigazgatási hatóság láttamozása alapján nyernék el.

Vastag „hóréteggel" borított fa a kollégiumi emlékkertben

A debreceni tüzoltóság ujfajta tüzoltóberendezést kapott a gyujtóbombák ellen.

A debreceni tüzoltóságon kedden délelőtt ujfajta modern tüzoltó készüléket adtak át az állomásnak. A város már korábban megrendelte ezt a készüléket, mellyel igen hathatósan bővül a debreceni mentőállomás berendezési anyaga.

Az uj készülék bemutatásán és átvételén megjelent *Zöld* József helyettes polgármester, vitéz **Boskó** Mihály rendőrtőfelügyelő, **Roncsik** Jenő tüzoltófőparancsnok, a gyár mérnökei és még mások.

A készüléket az udvaron helyezték el, felszerelték a tömlőkkel és szabályosan kipróbálták. A motorpróba kitünően sikerült. A Flader gyártmányu Viktoria III. nevü készülék mintegy nyolcezer pengőbe kerül, de a hozzávaló felszerelési eszközökkel, tömlőkkel stb. együtt kb. 12 ezer pengő.

A készülék előnye nemcsak abban áll, hogy **a gép percenkint nyolcszáz liter vizmennyiséget szállit** és igy igen eredményes munkát fejt ki a tüzoltásnál, hanem

van egy ugynevezett haboltó készüléke is. Ennek müködése az, hogy a gép különleges vegyi anyaggal vegyiti a tüzoltásra a készülékbe bocsátott vizet és hófehér hab formájában löveli ki. Ennek igen nagy fontossága van a mai időkben, mert ezt a berendezést benzinégésnél és főleg gyujtóbombák által okozott tüzeknél igen eredményesen lehet felhasználni.

A nagy mennyiségben kilövelt hószerü hab vastagon beboritja az égő tárgyat, elfojtja a levegőtől és igy megszünik az égés. Egészen különös látványt nyujtott a **fehér habbal bepermetezett tüzoltóállomás udvara** a derült, tavaszias napsütésben. Ugy tünt fel, mintha **vastag hótakaró** boritaná a kövezetet és a magas jegenyefát, melyet teljesen beboritott a hószerü hab.

A tüzoltók azután a próba után nagyobb gyakorlatot tartottak kinn a városban, igy

az Emlékkertben is kipróbálták ezt a készüléket. Csakhamar nagy tömeg verődött össze a szokatlan jelenségre és érdeklődéssel figyelte, mint boritják be a tüzoltók vastag „hótakaróval" a park egyik fáját és az alatta elterülő virágágyakat.

Amikor a próbának itt is vége volt és a tüzoltók elvonultak, a habréteg még sokáig megmaradt a Kollégium előtti kertben levő fán és a később arra járók, akik **semmit sem tudtak arról, hogy itt egy tüzoltókészüléket próbáltak ki, érthetetlen csodálkozással szemlélték a „hóval boritott" sudár fát.**

Megállapithatjuk, hogy ez a készülék ujabb értékes erőt jelent a debreceni tüzoltás- és légvédelmi szolgálatban.

Az ujlétai tormatermelők felvonulása a debreceni törvényszékre

Kedden délelőtt a debreceni törvényszék dr. **Fövényessy** tanácsa előtt megjelent 19 újlétai tormatermelő kisgazda, akik mint károsultak szerepeltek egy uzsora ügyben.

Az ügyészség vádirata szerint a vádlottak padjára került **Rothmann** Mátyás kereskedő, akit Budapestről idéztek meg. — Az ügyész dr. **Fejes** István 19 rendbeli uzsora elkövetésével vádolta a kereskedőt, aki a vád szerint a kisgazdáknak a tormatermelésre előleget adott és 20—30 százalékos kamatot is levont kamatba az elszámolás után.

A bíróság előtt a kereskedő kijelentette, hogy ő nem érzi magát bűnösnek, nem vont le kamatot, — csupán ha hibás volt az áru, vagy nem volt elég súlya, akkor eszközölt levonást.

Kiderült a tárgyaláson, hogy az újlétaiak abban az időben, 1933—34-ben, mikor az előlegek folyósítása történt, nem foglalkoztak tormatermeléssel és Rothmann Miksa járta be a vidéket, beszélte rá a **kisgazdákat a jövedelmező tormatermelésre.** Előleget adott 100 pengőt a talaj előkészítésére és dugványokra. A termést a szóbeli megállapodás értelmében Rothmann vette át a gazdáktól, akik többet kerestek, mint veteményen előző években.

A gazdákat kihallgatta a bíróság, de kijelentették, hogy ők nem kívánják a kereskedő megbüntetését, kárt sem számitanak fel. Az előleget felvették és félév után fizették vissza a termény elszámolásakor. **A legtöbb esetben száz P után tiz pengőt vont le a kereskedő.** Megállapitotta a bíróság, hogy **a gazdák nem tettek feljelentést** a kereskedő ellen, hanem Szarvas Ferenc gazda, akitől követelése volt a kereskedőnek, irta össze a gazdák nevét és adta be az ügyet nyomozásra a csendőrökhöz két esztendő mulva.

Az ügyész tárgyalás közben kijelentette, hogy látja **a büntetőjogi uzsora nem állapitható meg, — mert a felek nem voltak kényszerhelyzetben és előzőleg szerződésben sem a kereskedővel**, tehát a **vádat elejti.**

A kereskedő kifizette a tanuköltségeket, szakértődijat és megszünt az eljárás, mert a vádat a gazdák közül egyik sem vette át.

210.000 pengős keretben jóváhagyták Debrecen burkolási munkálatait

Az 1939. évi hitelezéses burkolási munkálatokra vonatkozólag a kormányhatósági jóváhagyás 210.000 pengős keretben megérkezett Debrecen város polgármesteréhez. A munka megindításához szükséges hitelügyletre s műszaki tervekre vonatkozólag folyamatban vannak a tárgyalások.

Száz halott egy vasuti szerencsétlenségnél

Saint Jean de Luz, február 21. Zaragoza tartományban az Arizába vezető vasútvonalon súlyos szerencsétlenség történt. Két katonaszállító vonat teljes sebességgel egymásnak rohant. Eddig több mint száz halottat emeltek ki a romok alól.

Meghalt Debrecenben a penészlaki véres verekedés áldozata

Penészlek községben történt, hogy Január 29-én nagy bált rendezett a falu fiatalsága. A bálon összeverekedtek és a legsúlyosabban sérült legényt, Lengyel Gyulát behozták ápolásra a debreceni sebészeti klinikára, mert a koponyáját összeverték a botokkal.

A legényt gondosan ápolták, de megmenteni az életnek nem sikerült, mert most meghalt a klinikán.

A halálesetről jelentést tettek az ügyészségnek. Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elrendelte a boncolást és ez iratokat átadják a nyiregyházi ügyészségnek, hogy a nyomozás a tettesek személyét állapitsa meg.

A Debreceni Jogász és Tisztviselő Kör

folyó évi március hó 5-én, délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyülését, melyre az elnökség kéri a tisztelt tagok minél nagyobb számban való megjelenését annál is inkább, mert kellő számú tag hiányában a gyülés egy hóttel később lesz megtartva, amely a megjelentek számára való tekintetnélkül határozatképes lesz.

x Előnyös feltételek mellett kaphatnak tisztviselők kedvezményes szelvényeket a titkárnál.

MERANO
SZÁLLODA
Budapest, IV., Bécsi ucca 2.
Exkluziv belvárosi családi ház.
Propagandaárak kizárólag belföldi utasok számára. Kifogástalanul berendezett, hideg-meleg folyóvizes, központi fűtéses szobák:

Egyágyas		5.—
Kétágyas		8.—
Egyágyas	háromszori étkezéssel	8.—
Kétágyas	háromszori étkezéssel	14.50

Szobát ajánlatos előre rendelni.

SZÍNHÁZ

„Debrecentől lélekben sohasem szakadtam el"

Honthy Hanna levele a DEBRECZEN szerkesztőségéhez.

A DEBRECZEN szerkesztősége a keddi postával a következő érdekes levelet kapta Honthy Hannától, a péntektől kezdve három napon át legjobb szerepeiben ismét Debrecenben játszó primadonnától, a debreceni közönség felejthetetlen kedvencétől:

— Kedves Szerkesztő Ur! Az élet elviselhetősége azon múlik, hogy sorsunk kényszerű útjain tudunk e apró örömöket, pillanatnyi ünnepeket teremteni magunknak? Ilyenfajta kis privát-karácsonynak érzem én a debreceni lerándulásomat Magukhoz, az ősi városhoz, amelytől lélekben soha nem szakadtam el. Ady sorai jutnak eszembe: a fel-fel dobott kő pompás szimbóluma, mennyire igaz és mély, csak akkor érzi az ember, amikor változó élete során mindig visszatér, s visszahull a földre, az otthonba, melyből útjára indult.

Ezek az érzések hoznak Debrecenbe, nagy örömmel s a viszontlátás izgalmával. Köszöntöm Önöket, a debreceni sajtót s Önökön át a közönséget, mindazokat, akikkel viszontlátjuk majd egymást.

Budapest, 1938 február 21.

Szeretetteljes köszöntéssel

Honthy Hanna.

Vitéz Bánky Róbert kamaraszínháza

a kollégiumi ünnepségek miatt csak julius 1-től játszhat Debrecenben.

Vitéz Bánky Róbert, a Magyar Komédia Kamaraaszinház igazgatója, mint minden évben, az idén is kérelmet intézett Debrecen város polgármesteréhez, hogy junius 25-től engedélyezzék staggione társulatának a Csokonai színházban vendégszerelését.

A polgármesteri értekezleten dr. Balogh Sándor tb. főjegyző, kulturtanácsnok ismertette a kérelmet. A június 25-ikével kezdődő vendégjátéknak akadálya, hogy ebben az időben folynak Debrecenben a Kollégium jubileumi ünnepségei, tehát a vitéz Bánky Róbert társulata csak július elsejétől kezdheti meg vendégjátékát. Augusztus elseje után viszont a tatarozási munkálatok miatt nem lehet játszani a Csokonai színház épületében. Az idén tehát vitéz Bánky Róbert társulata, mely a nagy siker folytán mindig hathetes szezont tartott Debrecenben, csak négy hétig, illetve egy hónapig játszhat.

A szinházi iroda jelenti:

Ma, szerdán

Ketten egy jeggyel

1 bolond 100-at csinál

SZABÓ Ernővel a parádés kettős szerepben!

Csütörtökön az óriási bohózat siker 11-dszer:

BUBUS

Péntektől:
Szombat délután:
Szombat este:
Vasárnap délután
Vasárnap este:

Honthy

JULIA! CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ!
LEGYEN UGY,
MINT RÉGEN VOLT!

Fent: „Szefhe" bál rendezőbizottsága, középen dr Rugonfalvi Kiss István professzor. — Középen: A „Szefhe" bál nyitó párjai. — Lent: „Szefhe" bál közönsége az Arany Bika disztermében.

Az Ispotályi Nőegylet tea-estje

A szeretet és jótékonyság jegyében zajlott le vasárnap este az ispotályi Nőegylet tea-estje az egyházrész gyülekezeti termében. A nagy számban megjelent vendégeket Molnár Ferenc lelkipásztor meleg szavakkal köszöntötte. Beszédében buzdította a híveket az Isten dicsőségét és embertársaink javát szolgáló jócselekedetek gyakorlására, emlékezetünkbe idézvén az apostol intelmét: »Amig időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mai hitünknek cselekedeteivel.« Vígh Rózsika leányköri tag szavalata után került sor az Országos Református Szeretetszövetség intézményeiről és azok működéséről készült film bemutatására. Egymásután vonultak el a képen az utca porából felszedett szerencsétlen árvák, az elhagyott és elaggott hajléktalan öregek, a szánalomra méltó gyengeelméjűek, akiket nagy nyomorúságukból a csodákra képes krisztusi szeretet emelt ki és juttatott hajlékhoz, kenyérhez, nyugalomhoz. Az egyes képeket P. *Tóth* István szeretetszövetségi lelkész magyarázta könnyekig megható szavakkal. Amikor a film levetítése után felgyult a villany, a szemekben a mély meghatottság könnyei csillogtak. De a film hatása nem állott meg a meddő sajnálkozásnál és könnyhullatásnál. A cselekvő szeretet gyümölcseképen az áldozatkész szívek 24 pengőt adakoztak össze a Szeretetszövetség Istennek tetsző támogatására.

A film szünetében Nyiri József II. é. hittanhallgató nagy hatással adta elő Ábrányi Emil: »A kis savoyard« c. költeményét. Nagyon kedves jelenet volt, amikor a Nőegylet egyik buzgó tagjának: Birinyi Ferencnének 4 éves kis fia bátran és ügyesen elszavalt három hazafiasm verset. Az est meglepetése volt a kollégiumi Kántus bővített quartettjének szereplése. A nagy örömmel s szeretettel fogadott fiúk néhány igen szép énekkari számot adtak elő Kéry Sándor kántusjegyző vezénylése mellett, a Kántustól már megszokott nagy művészettel. Szereplésük nyomán megemlékezett a régmult idők szép emléke, amikor a debreceni gyülekezet még eleven kapcsolatot tart fenn a Kollégium diákjaival. Az est Kulcsár Dezső s. lelkész zárószavaival ért végett. Háziasszonyok voltak: Bartha Istvánné, Harsányi Gáborné, dr Herpay Gáborné, Kiss Imréné — dr Nagy Jánosné, Szabó Károlyné, Szathmáry Józsefné, Szathmáry Rózsika, Ispotályi Leánykör.

Debrecenben nincs különbség a helybeliek és vidékiek helypénze között

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, így Debrecen város törvényhatóságához is, hogy tekintettel arra, hogy a vásári és piaci hely pénzdíjak fizetési kötelezettsége tekintetében a helybeliek és vidékiek között sok helyen különbséget tesznek s a helybeliek kedvezményezettsége sok helyen egyenlőtlen versenyviszonyokat teremt, a jövőben a helybeliek kedvezményét szüntessék meg.

A polgármesteri értekezleten Balla Bertalan főjegyző referálta a körrendeletet, ismertetve ennek kapcsán, hogy Debrecenben nincs különbség a vásári és piaci helypénzszedésnél vidéki és helybeli között.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELI SZOLGÁLATA

»Megváltó«, Piac u. 18. Telefon: 14-69. — »Tisza«, Magoss György tér 9. Telefon: 24-52. — »II. Rákóczy«, Külsővásártér és Miklós ucca sarok. Telefon: 23-43. — »Szlankay«, Szent Anna u. 64. Telefon: 25-58.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45

Tanár - tanítványaihoz

Kummergruber Emil piarista tanárt püspöki tanácsossá való kinevezése alkalmából sokan üdvözölték. A számos üdvözlés sorában bizonyára egyik legkedvesebb volt előtte az az üdvözlő távirat, melyet a piarista gimnázium VII. A. osztályának növendékei intéztek hozzá, mint volt osztályfőnökükhöz. *Kummergruber Emil* az alábbi emelkedett szellemű, nemes hangzású sorokban válaszolt a diákoknak, kiket több éven át tanított, akik szeretettel és tisztelettel veszik körül jóságos és igazságos érzésű volt tanárukat:

Kedves Fiaim! A megemlékezés a nemesen érző lélek tulajdona. Mindenkor meg voltam győződve, hogy azok a gyermeki lelkek, akik ... lésemre voltak bízva, fogékonyak voltak azon nemes ideálok iránt, amelyeket hol dicsérő, hol intő szóval igyekeztem ártatlan lelkükbe átültetni. Megőrizni ezen ideálokat és ezek szerint berendezni egy egész életet nemcsak hivatása, de kötelessége és az igazi magyar léleknek. Ezen ideáloknak birása boldogság, elvesztésük boldogtalanságot jelent. Meggyőződéses hit, megingathatatlan magyar érzés, hűséges ragaszkodás, lelkiismeretes kötelességteljesítés, egymás megbecsülése és megsegítése teszi az igazi magyar lélek összhangzatos életét.

A legnagyobb vagy a legkisebb kitüntetés is nem az egyén kitüntetése, hanem elismerése annak a munkának, amelyet végzett.

Ezért azt üzenem nektek: Imádkozzatok és dolgozzatok!

Köszönöm a szíves megemlékezést.

Debrecen, 1939 február 21.

KUMMERGRUBER EMIL
volt osztályfőnökötök.

— **Miserend ma, Hamvazószerdán, a Szent Anna uccai templomban.** Miserend reggel 6-tól kezdődően minden félórában. Minden mise keretében hamvazás. Az utolsó mise délelőtt fél 10 órakor lesz.

— **Holnap csütörtökön délelőtt fél 10 órakor énekes nagymise,** Szentségkitétellel. A szentmise a megválasztandó új pápáért lesz bemutatva.

Péntektől kezdődően minden hét pénteken délután 5 órakor szentbeszéd a Szent Anna uccai templomban. Utána litánia és áldás.

— **Neuber professzor székfoglalója az Akadémián.** Dr Neuber Ede egyetemi ny. r. tanár, a budapesti bőrgyógyászati klinika igazgatója e hó 20-án tartotta a Magyar Tudományos Akadémián **székfoglaló előadását „Ifjúságunk egészségvédelme" című tárgykörből.**

18 uj kut készül Debrecenben légoltalmi célokra

A polgármesteri értekezleten Vida Szüts Imre műszaki tanácsos ismertette azt a tervet, hogy Debrecenben az 1939-es és következő esztendőben a légoltalmi célokra tekintettel 18 új uccai kút készül. A kutak elhelyezésénél szem előtt tartják, hogy egy-egy periféria igénye 4—5 kúttal ki legyen elégítve. A meglevő hét kúttal az új kutak elkészítése után 25 olyan kútja lesz Debrecennek, mely légoltalmi céloknak megfelel. Kutakat a város minden részén állítanak fel. A már feltárt kutak vize rendszeres vizsgálatnak van alávetve s megállapítást nyert, hogy a víz valamennyiben használható.

— **Lossonczy főispán és Kölcsey polgármester a Hortobágyon.** Lossonczy István főispán és Kölcsey Sándor polgármester szerdán reggel Veress Géza tanácsnok kíséretében autón a Hortobágyra mentek. A főispán és polgármester jószágszemlét végeznek a Hortobágyon.

— **A nagy érdeklődésre való tekintettel ujra szinre hozza** folyó hó 25-én este fél 9 órai kezdettel **Babay József „Csodatükör"** című zenés magyar mesejátékát a debreceni Máv. műhelyi **„Egyetértés"** műkedvelő gárdája. A darabot **Buday Dénes** zenésítette. Az „Egyetértés" zenekarát vezényli **Gömöry András.** Rendező: **Lázár János.** Jegyek igényelhetők: Tel.: 22-46.

x **Dr Kardos Albert felolvasása a VI. zsidó kultúresten.** Szombaton este 8 órakor a hitközségi tanácsteremben lesz a VI. zsidó kultúrest, melyen dr Kardos Albert „Magyar államférfiak házi zsidói" címen tart felolvasást. — Ehrenfeld Artur főkántor zsidó dalokat énekel, Rothmann Emil harmónium kíséretével. A kultúrestet dr Weisz Pál főrabbi nyitja meg. Helybiztosítás Csillag Artur könyvesboltjában.

— **A Kossuth uccai egyházrész leányköre,** jólsikerült teadélutánt rendezett 19-én, vasárnap a Dóczi-intézet rajztermében. Az estét Baja Mihály vezető lelkész üdvözlő szavai nyitották meg. Poresin Ilona, Papp Margitka, Nyiri József és Mártonffy Béla művészi szavaló számokat adtak elő. Közreműködött a Kollégiumi Kántus. Megjelentek az egyházrész női bizottságának a tagjai, akik között ott láttuk Péterffy Lászlónét, a bizottság ügyvezető elnökhölgyét, Horváth Lajosnét, vitéz Kádár Mihálynét, Sípos Árpádnét, özv. Gaál Istvánnét.

— **A Credó Férfiegyesület szombaton,** 25-én este 7 órakor tartja rendes havi összejövetelét. Az ülésen Ring Vince polgári iskolai igazgató, a Credó világi elnöke méltatni fogja XI. Pius pápa érdemeit. Faragó László s. lelkész a „pápaválasztás fejlődése és jelenlegi formája" címen tart előadást.

— **Lengyelországban a területnek csak 16 százaléka nagybirtok.** A nagybirtokok területe az utolsó két évtized alatt két és fél millió hektárral csökkent. A kormány továbbra is kitart elvei mellett és tovább parcelláztatja a nagybirtokokat.

— **A földevés nem babona.** Most vezették eredményre azok az évek óta tartó kutatások, melyek a primitiv népeknél tapasztalt különös szokásnak, a **földevésnek** magyarázatát keresik. A földevésnek a megállapitások szerint gyógyitó hatása van a beteg bélre, emésztési zavaroknál.

— **Négy uj hid épül Rómában.** A legközelebbi jövőben négy hid iveli majd át a Tiberist. Rómának eddig is tizenhét hidja volt. Mussolini Rómát a tengerpartig akarj akiépiteni.

— **Megbüntetik a perui lázadókat,** akik a vasárnapi forradalmi kisérlet során agyonlőtték Rodrigues tábornok-belügyminisztert, aki magához akarta ragadni a hatalmat. Az egész országban teljes a nyugalom.

— **Roosevelt elnök engedelmével sem szabad katonai titkokat kiszolgáltatni.** Nye szenátor törvényjavaslatot nyujtott be a szenátusban, mely korlátozni kivánja az amerikai hadirepülőgépek külföldre történő szállitását és meg akarja akadályozni katonai titkok kiszolgáltatását. A javaslat értelmében az ilyen szállitásokról szóló határozatot törvényerőre emelik, hogy Roosevelt elnök se tehesse tul magát rajtuk.

— **Öt mázsa orvosi müszert és kötszert küldtek a chilei földrengés áldozatainak** Németországból. A kormány ajándékát német repülőgép szállitotta Chilébe.

— **Nincsenek gyógyithatatlan betegségek.** Ez a lényege annak a rendkivül érdekes cikknek, amelyben a magyar orvosi kar egyik legkiválóbb egyénisége mondja el véleményét. A cikk a Tolnai Világlapja legújabb számában jelent meg.

— **Régi magyar lakodalmi szertartások.** Rendkivül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb uj száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— **Gyorsirói jelvények.** A Debreceni Gyorsirók Társasága elnöksége versenyjutalmakra gyorsirói jelvényeket rendszeresit. A jelvények aranyból s ezüstből és bronzból készülnek s repülő szárnyas tollat ábrázolnak. A rendkivül izléses, csinos, művészi kivitelü jelvényeket megvásárolni nem lehet, azt csak a versenyzők kapják versenyjutalmul s igy azok értéke igen nagy lesz. A 120 szótagos fokon bronz pacsirta jelvényt kapnak, a 150 szótagos fokon Fecske-jelvényt, a 250 szótagos gyorsirók ezüst Galamb-jelvényt, mig a 250 szótagosok ezüst Sas-jelvényt s a 300 szótagosak arany Sas-jelvényt fognak kapni.

— **A cseh légió szörnyü garázdálkodása Spanyolországban.** Tudvalevő, hogy a spanyol vörös hadseregben mindenfajta nemzetiségü katona volt. A csehek annyian voltak, hogy külön légiót alkottak. A csehek azonban csak a rablásban jártak elöl. Ők kinozták legjobban a békés polgári lakosságot és magukkal hurcolták a fiatal leányokat.

— **Grönlandban petroleumforrásokat talált** a Nugusak tüzhányó közelében egy dán tudós. A nyáron nagy expedició indul a grönlandi petroleum-mezőkre.

— **Halálra akarta éheztetni öt kis gyermekét** a lengyelországi Dombrovka községben egy férjétől különváltan élő asszony. Összeszedte értékeit és megszökött otthonról, gyermekeire csukva az ajtót. Csak harmadnapra fedezték fel az elhagyott gyermekeket, ekkora az egyik 5 hónapos gyermek éhenhalt, a többiek pedig annyira legyengültek, hogy kórházba kellett őket szállitani. Az asszonyt letartóztatták.

—**Csökkentik a kávé vámját,** hogy ezzel az árat leszállitsák és közvetve is lehetővé tegyék a fogyasztás emelkedését. Ebben a kérdésben rövidesen meghozzák a döntést, ha a kávé vámjának csökkentésénél beválik a kisérlet, akkor sor kerül egyéb fontos gyarmatáru cikkek vámjának leszállitására is.

— **Emésztési kiütések a bőrön,** sok esetben hamar elmulnak, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes **Ferenc József keserüvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.**

— **Az osztálysorsjáték huzásán:** 20,000 pengőt nyert: 59310. — 10,000 pengőt nyert: 16778 49785. — 5000 pengőt nyert: 27968 50963. — 3000 pengőt nyertek: 33432 34726 78315. 2000 pengőt nyertek: 18161 66175. — 1000 pengőt nyertek: 23373 24188 28357 37150 52287 68985 77095. — 800 pengőt nyertek: 2237 27370 67349 67349 65754 73699 74557. — 600 pengőt nyertek: 21992 59422 75900 76691 80289 85835. — 500 pengőt nyertek: 306 7777 9452 12473 13161 20753 22028 23272 23895 46180 48915 59307 61790 61824 66392. — 300 pengőt nyertek: 4058 4479 4612 5442 8913 9050 9690 11837 12223 13499 15028 15249 16719 17953 18686 21344 21676 29294 30041 33486 34157 37901 35096 35931 38721 40700 41305 45894 46001 46267 47165 49162 49496 52370 55143 58003 60200 61709 64055 64099 64575 67126 69088 71066 71865 71870 76417 77481 82262 82037 85539 87873.

— **5000 pengős nyereményt** 50,963 számú sorsjeggyel ismét özv. Feldmann Lajosné trafikjában, Hatvan u. 2. szám alatt nyerték. (Főpostával szemben).

— **Németország kétmillió értékü olajat akar Mexikótól.** A német kormány megbizottja azt az ajánlatot tette a mexikói kormánynak, hogy kétmillió dollár értékben szállitson olajat Németországnak. Ennek ellenében a németek repülőgépeket szállitanak. A mexikói kormány még nem bocsátkozott érdemlegesen tárgyalásokba.

— **Gorkijt a GPU kivégezte,** mint most kiderült, mondja egy Rigából érkezett római jelentés. A hires orosz iró nem betegségben halt meg, **hanem a GPU végzett vele, minthogy tiltakozott a sorozatos kivégzések ellen.** Halála után a GPU lefoglalta az iró egész levelezését és könyvtárát.

— **Balmazujvároson gyermekgyilkosság** gyanuja miatt eljárás indult meg egy cselédleány ellen, aki állitólag leánygyermekét a születés után megfojtotta. A kihallgatások az ügyben folyamatban vannak. Boncolást is rendeltek el.

— **Megjelent a Tiszántuli Gazdák** uj száma bőséges tartalommal és tanácsadó rovattal. A kiváló gazdasági szaklap közli a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara jelentésével a Tiszántúl gazdasági életének tükörképét. A növénytermesztés, kertgazdaság, állattenyésztés területéről értékes cikkek jelentek meg a lapban. Most is közli a beszerzés és értékesítés rovatban a hasznos tudnivalókat. A gazdamozgalmak és érdekképviseleti hireken kivül megtalálja az olvasó a hivatalos rendeleteket, uj törvényeket, melyek minden gazdát érdekelnek. A szép kiállitású, gondosan összeállitott szaklap a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó RT. nyomdájában készült.

Felhivjuk az épitőiparosok figyelmét, hogy február hó 28-án, március hó 6-án és március hó 11-én őket érdeklő versenytárgyalás határideje jár le. A részletes felhivás az Ipartestület hirdetőtábláján, a hivatalos órák alatt megtekinthető. Ipartestület.

— **Négyszázalékos lesz a bizalási kölcsön,** melyet az alacsony soványsertésárakkal kapcsolatosan tenyésztőknek nyujtanak. A földmivelésügyi minisztérium, miniszterelnökség és Nemzeti Bank illetékes szervei is foglalkoztak vele s a kiszivárgott hir szerint a döntés az lesz, hogy a kölcsönt a hizlalandó állatok értékének 60—70 százalék melletti folyósitják.

x **Harmine százalékkal olcsóbban** járhat szinházba, ha kedvezményes szelvényeket vált a földszinti titkári irodában.

GYÁSZ ROVAT

Halasi János 81 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Özv. Győrffy Gáborné 66 éves korában elhunyt. Temetése szerdán négy órakor lesz a Köztemető hármas termében. Lakás: Táncsics utca 27-A. Gebauer-cég rendezi.

Erdélyi hirek

A kolozsvári román színházban a fűtőházban tűz ütött ki, de Sipos Domokos gépész lélekjelenléte megakadályozta a szín színház közönsége között a pánikot és félórai munka után eloltották a tüzet, az előadást folytatták

Kolozsváron eltemették Réthy Károlyt, a kolozsvári Mészáros Szövetség köztiszteletben álló elnökét.

Erdély területén azoknak a polgároknak, akiket kihagytak az állampolgári listáról, útlevél helyett személyazonossági igazolványt állítanak ki.

A müncheni egyezmény első fecskéje jelentkezett Erdélyben, mert a román közoktatási miniszter rendeletet becsátott ki, mely szerint ezután a szülők maguk határozzák meg, hogy gyermekü milyen iskolába járjon, de tiszteletben kell tartani a tanulók törvény által biztosított ethnikai származását, vagyis nesze semmi, fog meg jól, mert ezután is a név dönti el, hogy ki milyen nemzetiségü.

Az erdélyi lapok nap-nap után közlik a névsort, mely azt igazolja, hogy a román arcvonalba tömegesen lépnek be a feloszlatott Magyar Párt volt tagjai.

— **A Svetits-intézet leánygimnáziumának** Mária-kongregációja, — kedden délután 5 órakor nagy siker mellett ismételte meg a február hó 12 napján bemutatott és nagy közönségsikert elért farsangi előadását. A farsangi előadás tegnap talán még nagyobb sikert aratott, mint először. — A piarista gimnázium dísztermét ezuttal is megtöltötte az érdeklődő közönség. A műsor ugyanaz volt, mint a múltban bemutatott előadáson. Érdemes leközölni a szereplők nevét, akik fiatalkorukat megcáfoló tehetséggel birkoztak meg feladatukkal. A bemutatott két darabot Koncz Ica konferálta szellemesen. A műsor keretében a növendékek két bájos darabot mutattak be. Ö. A. Kineset és Moliere a Fösvényt. A két darabban a következők szerepeltek: Fazekas Nelli, Bujdosó I., Gáspár R., Vollay E., Szíjártó P., Csolnoki I., Malmos E., Roncsik K. Boros E., Müller M., Vincze D., Emódi I., Révay M. Tóth K., Szegedi K. Hrman A., Szilágyi E., Répásy O., Bagi K.

— **Az éjszakai autóskaland berlini hősét elővezetik a tárgyalásra,** mert nem jelent meg. Budapesten napokkal ezelőtt éjszaka egy autó nekiment a Bethlen-udvar előtt egy „behajtani tilos" táblának. Az autóban Wolfgang Becker 28 éves berlini filmes ült — s mellette Roggenhauber Erzsébet. A közlekedési rendőri bíróság előtt tartott tárgyaláson a tisztviselőnő kijelentette, hogy ő ült az ajtóban, amelyen őáltala elindult, mert véletlenül megnyomta az önindító gombját. A berlini filmes utána szaladt az autónak, de már nem tudta megakadályozni, hogy az autó ki ne döntse a közlekedési oszlopot. Wolfgang Becker a tárgyaláson nem jelent meg, távolmaradását nem mentette ki, úgyhogy elővezetését elrendelték.

x Harmine százalékkal olcsóbban járhat színházba, ha kedvezményes szelvényeket vált a földszinti tilkári

IDŐJÁRÁS

Hazánkban a mai napon lényeges változás nem következett be. Erősebb felhőzet csak a nyugati határszéleken volt, ahol kisebb eső és havazás is előfordult. A felmelegedés a borultság alatt nyugaton 6—7 fok, egyébütt 7—8 fok volt.

Jóslás: **Mérsékelt légáramlás, több helyen köd, egy-két helyen kisebb ködszitálás, eső, havazás. Erős éjszakai fagy, a nappali hőmérséklet alig változik.**

— **Ha belei el vannak dugulva és a gyomra rossz,** úgy folyamodjék azonnal a természetes **Ferenc József** keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— **A muhi csatatéren emlékoszlopot állitanak fel.** Miskolcról jelentik: Borbély Maczky Emil főispán kezdeményezésére bizottság alakult, hogy a muhi csatatéren emlékoszlopot állitsanak fel. A költségek előteremtése céljából országos gyüjtés inditanak meg. A bizottság elnöke vitéz Imrédy Béla volt miniszterelnök lesz. Az emlékoszlopot 1941-ben, a muhi csata 700 éves évfordulóján leplezik le.

— **A bál után kegyetlenül meggyilkoltak a legények egy leányt.** Tegnap a kora reggeli órákban holtan találták Albertirsa határában Vrabecz Irént, egy jómódú gazdálkodó leányát. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást. Megállapították, hogy a leány előző este táncmulatságon vett részt, három legénnyel sokat táncolt és foglalkozott. A táncmulatság után a legények hazakisérték. A leány holttestét ma reggel felboncolták s számos zúzott sérülést találtak rajta, gégeporcát is eltörték. Valószínűnek tartják, hogy a leány kéjgyilkosság áldozata lett. A csendőrség a három legényt letartóztatta.

— **Statáriális bíróság elé kerül-e a kocsmáros, ki a levegőbe lőtt a verekedés után.** Az újpesti rendőrkapitányságon a statáriális rendeltetések alapján emberölés kisérlete miatt letartóztatták Samu János 30 éves vendéglőst. A letartóztatás előzményei vasárnap történtek a vendéglőben. A hétfőre virradó éjszaka betért Samu János kocsmájába Nagy Ferenc cipész, Halápi József gyárimunkás és Wölfel Márton gépszerelő. A késő éjszakai órákig mulattak. Amikor fizetésre került sor, nézeteltérés támadt közöttük és a kocsmáros között, egy eltört pohár miatt. A vendégek nem akarták ezt kifizetni. Ebből verekedés támadt. Amikor a vendégek kimentek az utcára, Samu utánuk ment és ott is a pohár árát követelte. A vendégek ekkor köveket szedtek fel és megdobálták a kocsmát és a kocsmárost. Samu súlyosnak látva helyzetét elővette belga pisztolyát és a levegőbe lőtt. A revolverdörrenésre rendőr sietett a Dugonics utcába, ahol az egész társaságot lekisérte az ujpesti kapitányságra. Itt megállapították, hogy a vendégek ittasak voltak s őrizetbe vették a statáriális rendelkezések alapján a kocsmárost azért, mert emberölés kisérletét követte el a revolverlövéssel. Samu Jánost kedden délelőtt bekisérték a főkapitányság bűnügyi osztályára, ahol jelentést tettek a letartóztatásáról a pestvidéki ügyészségnek. Az ügyészség dönti el, hogy jogos önvédelemből történt-e a revolverlövés, vagy pedig csakugyan alkalmazhatók-e a letartóztatott kocsmárosra a statáriális rendelkezések.

—=—

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Driska Sándor kertész Bellegelő 27. leány Magdolna. Borsodi Mihály gazdasági cseléd Elep 83. fiu Mihály. Balogh Istvn máv. mozdonyvezető tanonc Kolónia II. fiu István. Kovács Antal sírgondozó Pandur utca 25. fiu Ernő. Győri Lajos npsz. Bellegelő 134. leány Borbála. Ungvári Sándor fejkereskedő Hajdúhadház fiu László. Nagy Béla sofför Diószegi út 18. leány Margit. Papp László szabó Loránffy u. 6. fiu József. Szele Lajos borellenőr Bercsényi u. 99. leány Ilona. Biró Pál adótiszt Derecske leány Éva. Varga Ferenc majoros, Bellegelő 52. leány Piroska. Rosenberger József kereskedő Széchenyi u. 28. leány Zsuzsánna. Goldstein Zoltán sütőségéd Bethlen u. 44. leány Katalin. Bagosi Albert máv. pályamunkás Dancsháza leány Éva. Zs. Nagy Imre máv. fütő K. Tóth u. 38. fiu István. Silber Antal kereskedő Csokonai u. 27. fiu Miklós. Tóth Simon gazdasgi cseléd Vértesi u. 2. fiu Imre. Turuc István gépész Erzsébet u. 22. fiu István. Mike István npsz. Fülöp u. 38. fiu Zoltán. Bujdosó István szobainas Besze János u. 12. leány Ilona. Madai István kőműves s. Szeder u. 6. fiu István. Csök Imre házmester Iskola u. 6. fiu Imre. Sütő Sándor kőműves Nagyszalonta u. 5. leány Sára. Szabó József férfiszabósegéd Pesti u. 49. fiu Zoltán. Oláh Sándor npsz. Tiszafüred, fiu Sándor. Lódi Károly csizmadiamester, Derecske, leány Irén.

Eljegyzések: Hazai Manó utazó Ferenc József ut 2.—Rózenfeld Lili Kálvin tér 3. Boros Lajos npsz. Bellegelő 202.—Lovas Piroska Bajnok u. 8. sz. Fazekas László timár Vigkedvű M. u. 38.—Tiszay Ilona Timár u. 6. Pénzes András kondás—Gáll Margit Elep 118. Szöke István gazdálkodó Kunhalom u. 8.—Kiss Irén Kunhalom u. 29.

Házasságok: Kas Sándor fm.—Szigeti Rebeka Ebes 38. Nagy László máv fütő Rothermere u. 15.—Szász Erzsébet Rothermere u. 1. Wallerstein Imre kereskedő—Glück Kató Ferenc József út 58.

Halálozások: Tóth József tűzér ref. 24 éves, Kassa ut 26. Győrfi Imre fm. ref. 45 éves, Száraz Ferenc u. 3. Kovács Ilonka ref. 5 éves, Csuka u. 24. Győrffy Sándor máv. nyugbéres ref. 86 éves, Nagyszalonta u. 3. Özv. Csonka Sándorné ref. 62 éves, Dévai u. 49. Özv. Barta Jánosné ref. 79 éves, Vendég u. 25. Matyi Elek ny. tiszthelyettes g. kath. 58 éves, Kerti u. 4. Juhász Zsuzsánna ref. 13 hónapos Olajütő 78. Czerovszki Lászlóné r. kat. 73 éves, Honvédtemető u. 8. Lengyel György fm. ref. 56 éves, Tiszaszentimre.

Országos vásárok

Február 23, csütörtök: Bodrogkeresztúr, Balatonboglár, Komárom Pacsa.

Február 24, péntek: Görcsöny, Iharosberény, Nagycsákány, Szakcs, Türje, Zalavár.

Február 25, szombat: Erdőcsokonya, Kelebia.

x Kérjen tiz szelvényből álló kedvezményes tömböt a szinházi titkártól igy nagyon olcsón járhat szinházba

SPORT

Kitünően szerepelnek főiskolai hokizóink Finnországban

Kitünő hóviszonyok mellett bonyolitották le kedden a 6. főiskolai téli játékokon az 5x8 kilométeres futószámot. Főiskolai világbajnok Finnország lett. A jégkorongmérkőzések során az eredmények a következők: Lengyelország—Norvégia 3:1. Magyarország— Csehország 4:0. Magyarország—Norvégia 11:0. Svédország—Csehország 1:1.

—=—

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthirszolgálata jelenti:

Vasárnap már a keleti amatőrök is kezdenek, bajnoki mérkőzéseket játszanak. Egyelőre még csak az ősztől elmaradt mérkőzéseket bonyolitják le de sok ilyen mérkőzés van. Vasárnap Nyiregyházán a NyTVE—Karcagi Move, Mátészalkán MVTE—Kisvárda KLE, Nyirbátorban NyVSC—Báthori SE és Püspökladányban P MÁV—MTK játszik a bajnoki pontokért. — Egyedül a DEAC és BUSE mérkőzés marad el, mivel a BUSE visszalépett anyagi válság és más okok, a változott viszonyok miatt.

A Bocskai kedden is megtartotta a szokásos edzését, futás, erőnléti mozgás után viktoriáztak a játékosok nagy kedvvel. A Bocskai vasárnapi műsora bizonytalan, több egyesülettel is tárgyal, de végleges megállapodás még nincsen.

Takács irásbeli felhivás ellenére sem jelent meg a vasárnapi DVSC elleni mérkőzésen, nem utazott le Debrecenbe. Emiatt eljárás indult ellene s újabb büntetés vár rá.

Igen jó benyomást keltett vasárnap is Kristóf, a Bereczre emlékeztető kitünő csatár, akinek szerződtetése kormoly és napok kérdése. Mezőtúri egyesületével kell még elintézni az ügyet.

Értékes sikert ért el a magyar válogatott tenniszcsapat Belgrádban, Gábori és Asbóth összeállításban 3:2 arányban nyert végül is a magyar válogatott. Értékes siker, hiszen a két ellenfél Puncec és Radanovic volt.

A Keleti Játékvezetők Testülete javaslata alapján a következő játékvezetők vezethetnek Keletről nemzeti bajnoki mérkőzéseket: dr Lengyel József, dr Nagy Zsolt, dr Thomas Henrik, Takács Jenő. A nemzeti bajnokság B) osztálya (NBB) mérkőzéseket keletről a következők jogosultak vezetni: dr Lengyel József, dr Nagy Zsolt, Takács Jenő, dr Thomas Henrik dr Csicsák György és dr Kiss Gábor, mig NB és NBB mérkőzéseken határbirák, partjelzők lehetnek dr Bornyi József, Boross Béla, dr Csaba János, Debreceni Károly, Egressy Pál, Farkas Iván, Hatvani Sándor, Horányi János, Joanovics György, Kovács A., Kovács Andor, Kovács József, Kovács László, Krémer Ferenc, Palotás Mihály, Rédai László, Rose Ferenc, Sarosi László, Schvéd Gyula, Szabó Kálmán és Szánthó Zoltán.

A magyar válogatott csapat a lillei kudarc után vasárnap Rotterdamban a holland válogatott ellen játszik erősebb felállításban és talán nagyobb sikerrel. Béky jobbszélső, Sárosi csatár és Polgár utazik erősítésnek, mig Rozsáli jobbszélső, Pálya és Szalay már útban vannak hazafelé. Nem a legjobb reklám a magyar labdarugósportnak a lillei vereség, amikor egy kerületi válogatott verte meg a Budapest válogatott neve alatt induló magyar válogatottat, a világbajnokság 2 helyezettjét.

—=—

A DVSC Szolnokon játszik a Szolnoki MÁV ellen vasútas bajnoki mérkőzést és ugyanott játszik ifjúsági csapata is a vasútas ifjúsági bajnokság kapcsán. Kántor nélkül áll ki a DVSC és nincs sok esélye a Ferencváros ellen is jól játszó NB csapattal szemben.

KÖZGAZDASÁG

Sok spenót és sóska van a piacon

A tegnapi hetipiac az élénkség jegyében folyt le. Már a kora reggeli órákban igen nagy mennyiségben hoztak fel árut, arra számítva, hogy a kitűnő idő jó piacot fog hozni. A piac tényleg jól sikerült, mert sokan vásároltak. Különösen szembetűnő volt, hogy sok spenótot és sóskát szállítottak a piacra. Ez a két kedvelt főzelék az egyedüli ujdonság. Friss, üde, az ára esett, amennyiben kilója 20 fillérre mérséklődött a mult hét óta. Csomója 10 fillér. Ugyancsak olcsóbb lett a sóska is, tányérja 14 fillér. Egyre nagyobb mennyiségben hoznak a piacra újhagymát is, csomója 5 fillér. Egyébként minden a mult heti árszinten mozog. Kivétel a bagyma, ennek ára kilónként 4 fillérrel emelkedett.

A baromfipiacon is élénkség uralkodott. Tömve volt áruval és sok volt a vásárló. A nagy kereslet ellenére az rak nem változtak. Ugyanannyi minden, miut volt a mult héten.

A gyümölcspiacon igen nagy mennyiségben volt narancs. Itt se változott az ár. A legolcsóbb, úgynevezett catániai narancsnak kilója 68 f, a legmagasabb ár 1.10 P. Az alma továbbra is luxusszámba menő gyümölcs. Az aranyparminnak és batulnak kilója 1.40 P.

Zöldségpiaci árak: Rózsaburgonya kg-ja 9—12 f, Ella és másfajta kg-ja 6—8 f, fejeskáposzta kg 16 f, kelkáposzta drb 6—16 f, karalábé drb 4—10 f, karfiol drb 20—50 f, vörőskáposzta drb 10—20 f, zeller drb 4—6 f, retek drb 2—6 f, újhagyma csomója 5 f, spenót kg 1 P, sóska kg 1.20 P, tormagyökér kg 30 f, vereshagyma kg 16 f, fokhagyma kg 30 f, cékla kg 10 f, zöldség csomója 5 f, zöldség kilója 16 f, kelbimbó kg 80 f, gomba kg 20 f.

Baromfiárak: tyuk és kakas kg 1.20 P, sovány kacsa és liba kg 1.10 P, kövér kacsa és liba kg 1.30 P, csirke kg 1.40 P, pulyka kg 1.20 P, tojás darabja 6—7 fillér.

Gyümölcsárak: alma közönséges 48—60 f, nemes alma 80—140 f, narancs kg 68—110 f, citrom drb 6—7 f, dióbél kg 4 P.

Bőrárak: marhabőr 1.10 P, bornyu bőr 1.50 P, juhbőr kg 60—70 f, lóbőr drb 15 P. Irányzat igen lanyha.

Kukoricavetőmag akc.ó

A m. kir. növénytermelési hivatal ez év tavaszán is nagyobb mennyiségű nemesített és utántermesztett kukoricavetőmagot oszt ki, kedvezményes akció keretében. Ezen akció keretében Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város területén a Fleischmann-féle aranysárga lófogú, korán érő tengeri kerül készpénzfizetés ellenében kiosztásra.

A kukoricavetőmag ára a szállítást megelőző hét átlagos budapesti tőzsdei középára.

Vasúti szállításnál a tengeri ára utánvételezve lesz, a helyszínen átadásnál az árát átvételkor kell kiegyenlíteni. Ha a szállítás vasúton történik, az itt felmerült költségeket — melyet az igénylő gazda előlegez — a növénytermelési hivatal visszatéríti.

Igénylések a hét végéig a hivatalos órák alatt, délelőt 8—1 óráig, a Debreceni Gazdasági Egyesületben eszközölhetők (Debrecen, Hatvan ucca 1. szám, I. emelet). Igénylésnél 5 pengő előleg fizetendő.

TERMÉNYTŐZSDE.

A készárúpiacon a búza árát 5 fillérrel, a rozs árát ugyancsak 5 fillérrel szállították le, mig a többi terményárak változatlanok maradtak.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.40—20.50 78 kg 20.60—20.70 79 kg 20.80—20.90 80 kilós 20.90—21.00. — Felsőtiszai 77 kg 20.30—20.40, 78 kg 20.50—20.60 79 kg 20.70—20.80, 80 kg 20.80—20.90 rozs pestvidéki 13.70—13.80, rozs más 13.85—14.00, takarmányárpa elsőrendű 16.00—16.30, középminőségű 15.75—16.00, sörárpa kiváló 18.75—19.25, prima 18.25—18.75, zab elsőrendű 19.20—19.40, középminőségű 19.05—19.15, tengeri 14.00—14.10. — korpa 12.80—13.00, 8-as liszt 15.80—16.20 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi napon megtartott ferencvárosi sertésvásárra összfelhajtás 320 darab sertés volt. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 278 drb. Az irányzat változatlan. Árak: I. szedett sertés 89—92 fillér, III. 84—88 f., III. 72—80 fillér, angol tőkesertés 92—94 fillér, I. angol sonkasertés 92 f., II. 87 fillér, márkázott exportzsír 150 fillér kilónként.

LÓ- ÉS SZARVASMARHAVÁSÁR.

A tegnapi napon megtartott lóvásárra felhajtottak 351 darab lovat, ebből elkelt 109 darab. — Szarvasmarhát felhajtottak 953 darabot, elkelt 467 darab. — Árak élősúlyban kilónként értendők: jóminőségű vágómarha 38—47 fillér, közepes minőségű vágómarha 33—38 fillér, silány marha 20—33 fillér, borjú 58—82 fillér, tinó, ökör 46—62 fillér, növendékmarha 38—47 fillér, fejőstehén darabonként 235—475 pengő. — Lóárak: vágóló 68—130 pengő, silány igásló 80—165 pengő, közepes igásló 170—280 pengő, jó igásló 290—370 pengő, kocsiló 400 pengő és azon felül. Irányzat igen lanyha.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

10326 1939. eln. *Pályázati hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normal status keretében megüresedett egy ügyészségi gyakornoki állásra pályázatot hirdetek. Az állás képesítése: jogtudományi tudori oklevél, javadalmazása pedig a főiskolai végzettségü állami gyakornokok részére megállapítoti javadalmazás, mely ezidőszerint havi bruttó 134 P. fizetés, mely az illetményesökről szóló kormányrendelet alkalmazásával ezidőszerint havi 120 pengőben kerül kifizetésre, továbbá a II. o. lakáspénz osztály szerint a XI. fiz. osztályba sorozott állások után megállapított ezidőszerint havi 45.61 P lakáspénz. A szabályszerűen felbélyegzett és okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket Debrecen sz. kir. város Főispánjához címezve 1939 évi március hó 18-ik napjának déli 12 óráiáig a városi közigazgatási iktató hivatalban kell beadni (Debrecen, Városháza, fldsz. 8.) A melléklendő okmányokat és egyéb pályázati feltételeket a részletes pályázati hirdetmény sorolja fel, mely az elnöki ügyosztálynál (Városháza, emelet 6.), valamint a Városháza hirdető tábláján megtekinthető. *Kölcsey Sándor*, polgármester.

Az utolsó felvonás

Irta: Mészáros Béla.

Sürü cseppekben hullott az ólmos eső, hideg, északi szél rázta a már félig lekopasztott fakoronákat s azután fütyölve vágtatott tovább, egyre messzebb és messzebb. Egy percig dermedt, halálos csend lett s azután újra visszakerült, — ki tudja honnan, — még nagyobb, még ijesztőbb sikongatással, rávetette magát a didergő házakra s még vadabb, szilajabb erővel tépte, cibálta a házak falát.

Dr. Berde Péter lázasan meggyötörve, lehunyt szemekkel hánykolódott ágyában, elsorvadt, beteg tüdejéből, — mint valami óriási fujtatóból — hörögve, sípolva bugyborékolt elő lélegzete. A hófehér, tiszta szanatóriumi szobában orvosságok nehéz és émelygős szaga kavargott a narancs és citrom hüsítő, savanykás illatával. Az olcsó, kerek, kis fali óra illedten, szomorúan ketyegett a fehér falon s megilletődve húzta, késleltette az idő járását.

Nyomasztó, nesztelen csend ült mindenütt, csak az özvegy Berde Jánosné sovány, csontos, kis ujjai morzsolták rendületlen bizalommal a szentelt olvasót, fonnyadt, ráncos ajka halk áhitattal remegett s könnyes kisirt szemei tz örök Irgalmazót kutatták a végtelen, titokzatos magasságokban.

Imádkozott...

A beteg most lassan, nehézkesen felnyitotta fáradt, áttetsző szempilláit, lázban égő szemei kutatva járták körül a kis szobában s izgatott suttogással fordult édesanyjához,

— Vártam... mindennap vártam, hogy egyszer talán eljön hozzám! Erzsike, egy utolsó találkozóra... de hiába... Pedig tudom, érzem, hogy nemsokára mennem kell... várnak már a tulsó parton... s látni szeretném még egyszer, mielőtt ez a rongyos, megtépázott tüdőm örökre felmondja a szolgálatot...

Szaggatott, szűrös köhögés rázta meg lesoványodott, erőtlen testét s amikor lecsillapodott, szomorú lemondással, csendesen folytatta.

— Tudom, nem szeretett soha, csak megtürt maga mellett... talán szánalomból, talán szeszélyből..., engem, a kis púpos lovagot... akinek még nem mondotta senki, hogy szeretem, akit sohasem fontak át szerelmesen remegő, puha leánykarok... s akinek ajkát még nem perzselte soha szerelmes asszony mérgező, bünös csókja...

De nem perlekedem a végzettel... földi számadásomat már lezártam... A púpos doktor elindul az élet országútján a nagy, a titokzatos messzeség felé... Jön az utolsó felvonás: pár könnycsepp, egy régi gyászzsolozsma... s egy olcsó, festett fakereszt... És aztán minden megy tovább a maga pontos végzetszerü útján...

Kis szünetet tartott s aztán a halálos beteg fáradt, szenvtelen hangján folytatta:

— És mégis csak egy percig szerettem volna még boldog lenni s csak egy percig szeretném még érezni az ő édes, tiszta közelségét...

— Irjon neki anyám... Irja meg, hogy szeretem szüntelenül és végtelenül, hozzá száll minden gondolatom s hozzá, utolsó, halálos sóhajtásom... Irjon neki anyám... Irja meg, hogy látni szeretném még egyszer, hogy elmondhassam...

Nem folytathatta tovább, mert gyilkos roham csapott le reá és fuldokolva kapkodott levegő után.

Riadtan siettek segítségére, csillapitót kapott, amitől lassan-lassan lecsendesedett s mély, öntudatlan álomba merült...

*

Kint még mindig őrült erővel tombolt a vihar s dühösen csapkodott, dörömbölt az ablakokn.

Dr. Berde Péter sárgán, álomtalan álomban feküdt fehér ágyán, homlokán és beesett arcán elsimultak a ráncok, csak lázától kivert, cserepes ajka nyilt meg néha reflexszerüen.

Özvegy Berde Jánosné bús igyekezettel rótta reszkető, öreg betűit s az esdő, kérő sorok közé néha egy-egy keserü könnycsepp is vegyült.

... Ne haragudjon rám Erzsike, akarom megzavarni... de szegény, jó Peti fiam beteg... halálosan beteg... Mindennap várja Magát, hogy eljön hozzá, hiszen ő még nem tud és nem sejt semmit... Nem tudja, hogy maga Erzsike már asszony s nem sejti, hogy maga már egy hónapja másnak esküdött örök hűséget... S most is szereti Magát végtelenül, igaz, örök, nagy szerelemmel...

... Könyörüljön rajtunk Erzsike. Jöjjön el hozzá, könnyítse meg és tegye boldoggá egy haldokló utolsó perceit... A halál árnyékában ne tudja meg a rettenetes valót s ne sejtse, hogy utolsó, szerelmes szavai már a más Asszonyának szólnak... Jöjjön el Erzsike, ne tagadja meg egy sokat szenvedett anya és beteg, halódó fiának utolsó kívánságát...

Odakint már elült a vihar, a komor, hamuszínü fellegek már elhúzódtak, a sötét bársonyba borult égen ezer és ezer csillag ragyogott, — mint egy millió mennyei szempár — s intsetve, mosolygva szórták arany sugaraikat a halkan könyező öreg asszony ezüstözött hajára.

*

Kábult, nehéz álomból ébredt dr Berde Péter. Hosszú szőke haja kúszáltan hullott vereitékező homlokára és sápadt arcán arcán a láz rikító tüze parázslott. Zavarosan fénylő szeme idegenül bambán meredt az ágy mellett ülő asszonyra, de pár percre magához tért, boldog mosoly vonaglott át keskeny vértelen ajkán s halk szerelemmel suttogta:

— Erzsike, édes... hát eljött... Köszönöm magának... Eljött, hogy megnézze, mit csinál a maga beteg kis púpos doktora... Eljött... Ugye mondtam anyám... Hiszen olyan jó volt régen, — amikor még megtürt maga mellett... magát nézni, magát hallgatni és néha-néha megsimogatni illatos bársony kis kezét... Pedig maga Erzsike nem szeretett soha... Közibénk tolakodott ez a csúf púpom... De most már nem fáj... elmúlt minden, minden ami valamikor olyan szép és kedves volt nekem...

Feje ernyedten, tehetetlenül omlott vissza a csipkés párnákra, megtört, hidegfényü szeme akaratosan tapadt az asszonyra, vézna, ideges ujjai az asszony kezét keresték és öntudatlan láz deliriumában szenvedélyesen suttogta.

— Pár perc még csak és maga az én kis feleségem lesz Erzsike... Látja, már jön a násznép, jön az öreg tisztelendő is... s ni, milyen érdekes, mindenki vörös bársonyban... Vörös bársony frakk és menyasszonyi ruha... Haha... Kezdődik az utolsó felvonás... Hallja, hogy zúg az orgona.. a kis púpos doktor nászindulóját... Hallja Erzsike... hallja?... De mi az... miért remeg a keze, miért sápadt az arca, s miért olyan szomorú. Könnyes a szeme?... Talán csak nem sir Erzsike?... Hallja a nászindulót?.. Hogy rikolt, bömböl, betölti ezt az óriás templomot... Hallja?..

— De várjon Erzsike, várjon... — mindjárt, csak előbb itt, a frakkom alatt ezt az útálatos púpot... igen... — igen... hamar... orvost Erzsike, orvost s levágatom vele ezt az undok kinövést... hogy szebb, méltóbb legyek magához... Orvost Erzsike... orvost...

Sipító rikácsolása elhalkúló hörgésbe fulladt, teste élettelenül zuhant vissza a párnákra, megüvegesedett szeme dermedten, megkövülten meredt az asszonyra s szintelen, rémült mosolyra torzult ajkára két kis bíborvörösen csillogó vércsepp ülepedett...

*

Özvegy Berde Jánosné könnytelen, néma zokogással tinegett Erzsike asszony után az ajtóig, szólni, mondani szeretet volna még valami szép, köszönetfélét, de hang nem jött az ajkára.

Gyámoltalanul tételődött, de aztán hirtelen lehullott és hálás szeretetteljes csókot csólt az Erzsike asszony finom, úri kezére.

APRÓHIRDETÉSEK

Legfinomabb
olasz vérnarancs 96 fill.
mézédes JAFFA narancs 80 fill.
a Déligyümölcscsarnokban
Piac u. 7.
Arany Bika mellett

Alkalmazást nyer férfi

Kommenciós
gazdasági cselédet keresek, egy-két nagyobb fiával, március 1-ére, debreceni tanyára. Érdeklődni lehet kedden s szombaton 12 és 1 óra között e lap kiadóhivatalában. 485 vv

Kocsist,
nőtlent, bentkosztost katonaviseltet keresek vidéki homoki gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban. 1512 vv

Urifodrászsegéd
jó munkást felveszek. Jelentkezés személyesen, Ignáth fodrász, II. Böszörmény. 1005

Műszaki
szakmában gyakorlattal rendelkező fiatalembert, azonnali belépésre keresek. — Szoboszlay, Széchenyi u. 24. szám. 1065

Keresek
jó családból való fiú tanulónak, sütődébe, Klór, Gázgyár ucca 4. 1045

Alkalmazást keres férfi

Felügyelői
állást keresek, április elsejére, Bellegelő 381. gazdaságba. 1040

Alkalmazást nyer nő

Hölgyfodrász-
kisasszonyt, ki jól vízvasondulál, felveszek, Bercsényi ucca 60. sz., Jenei. 1063

Alkalmazást keres nő

Deutsches
Fräulein sucht Stelle neben kleme Kinder, Adresse in der Redaktion. 1057

Háztartási alkalmazott

Bejárónőt
elsejére, vagy azonnal, jó bizonyítvánnyal felveszek, Havas, Burgondia ucca 4, sz. emelten 1050

Jól főző
mindenest hosszú bizonyítványokkal, március elsejére keresek. Jelentkezni lehet délelőtt 10—11 és délután 2—3 között minden nap, Vár ucca 1. II. em. 1052

Bejáró
takarítónő, megbizható jó bizonyítvánnyal felvétetik, Vágó, Csapó u. 10. szám. 1061

Bejárónő
egyszerű, megbizható, kéttagú családhoz azonnal felvétetik, Csonka u 2. szám. 1062

Bejáró
parketthez értő takarítónő felvétetik. Jelentkezni reggel 8-tól, Bácz Piac ucca 73 1041

Ajánlat

Grafológusnő
házassági, családi, pályaválasztási ügyeiben tanácsot ad. Széchenyi ucca 43. 1002

Értesítés.
A Hullaház vendéglő éttermei Timár u. 31. Összejövetelek bankettek rendezésére legalkalmasabb. Jó konyha, fajborok, cigányzene Tulajdonos Kovács József vendéglős.
810. II 19—III 19.

Ingyen
elhordható jó fekete föld és törmelék feltöltésre alkalmas. — Tanító u. 18. számu ház udvaráról 547 vv

Kabátot
10. uccai ruhát 4, háziruhát 3 pengőért készit az Elit szalon, József kir h. 24. 798. 3. 4.

Cserépkályhák
átrakását, barnaszén fűtésre, vaskályhák samottozását a legnagyobb szakértelemmel készíti Mese István cserépkályhás, Debrecen, Rákóczi ucca 37. 1056

Kereslet

Veszek
használt bútort, zálogjegyet, varrógépet, minden féle ingóságokat, Csapó ucca 16. szám. Hívásra jövök. 718 3. 17

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária panzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám, telefon: 23-39. 800 vv

Élelmiszer ital

Fidexport
Garantált édes vérnarancs
96 fill.
Prima édes olasz narancs
68 fill.
GOLENCZKY
Sas u. 2. Tel. 16-05

Hámozott
napraforgó kapható Révi, Nyugati ucca 2. 1042

Tüzelő anyagok

Itt az olcsó fa!
100 kg. száraz aprított akác 4.20 P, 100 kg. száraz aprított tölgyfa 4.20 P házhoz szállítva. Legjobb szenek legolcsóbb napi árban Kovács Mihály, Szent Anna ucca 36. 942. 2. 26

Iroda

Hitelbank
új palotájában földszinti irodahelyiség központi fűtéssel, bidegmelegvizzel, május hó elsejére kiadó. Érdeklődni: Magyar Gabonakereskedelmi Rt-nál, Piac ucca 49. I. em. Telefon: 24-27. 1048

Uccai
irodahelyiség márciusi 1-től kiadó, Piac ucca 28. C. szám. I. emelet. Háztulajdonosok Egyesülete. 1058

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Kiadó városi üzlethelyiség.
A Gambrinus átjáróban többrendbeli üzlethelyiség, folyó évi május hó 1-től kiadó. Értekezni lehet: városháza I. em. 37. számú helyiségben, a hivatalos órák alatt. 600 2. 26.

Kisebb
üzlethelyiség, közvetlen a főtérnél átadó. Cim a kiadóban. 1049

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
két és háromszobás, s gyönyörű lakás, május hó elsejére, Csapó ucca 26. szám. 1054

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
komfortos lakás autó garázzsal májusra kiadó Hatvan u. 4. Főpostával szemben. 903. II. 25.

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás,
emeleti lakás kiadó Arany-János ucca 39. 669

Kiadó négyszobás lakás.
négyszobás, komfortos, kertes lakás, májusra kiadó a Szent Anna u. 29. szám alatt. Értekezni lehet: városháza I. em. 37. számú helyiségben, a hivatalos órák alatt. 600 2. 26

Kiadó
május elsejére kétrendbeli elsőemeleti négyszobás lakás, Csapó u. 24. szám. Értekezni lehet: Horváth felügyelő nél, Helyivasút igazgatósága. 1607 vv.

Kiadó
május elsejére Iparkamara székházában, a Werbőczy ucán 1 darab 5 szoba és hallos s két darab 3 szoba és hallos lakás, minden mellékhelyiségekkel. — Központi fűtés és melegvíz szolgáltatás van. Kiadó még azonalra egy üzlethelyiség. 1033

Bútor

Kombináltszekrény
gépiróasztal, két ágy, két éjjeli szekrény, s hármasszekrény, ülőfürdőkád, eladó, Mester u. 40. szám. 1064

Szép
ebédlőszekrény, antik komót eladó. Mester u. 29. szám. 1860

Egy keményfa
háló és más tárgyak is sürgősen eladók. Vágóbíd ucca 3. szám, (régi bábaképző). 1047

Bőrgarnitúra
konyhaberendezés, — s hálók, ebédlőszekrény, fűszerberendezés, szezlon, asztalok, eladók Dégenfeld-tér 6. 1066

Ingóság eladás

Báladeszkák,
lécek, rekeszek, kaphatók Papírnagykereskedés, Rákosi Jenő ucca 4. szám. 1122

Perzsaszőnyeg
3x4-es, könyvszekrény, állóóra, heneser, garnitúra selyem fotel, hálószoba, madracokkal, s csillárok, zsúrasztal stb eladók. Péterfia 31. 1041

Gazdasági eszközök

Jókarban
levő 250 tojásos keltető gép eladó, Mester ucca 29. szám. 1059

Eladó házhely

Villatelkek,
termő gyümölcsössel eladók Sesztina ucca 1 (kisállomás mellett). 1866 3. 2

3 pengőért házhely
négyszögöle, mint ritka alkalmi vétel most megvásárolható. A telek a sámsoni kövesúttól 1 percnyire, az Apponyi utca 48. szám alatt fekszik. Megbizható egyén részletfizetésre is megkaphatja. 2

Villatelek,
egy 404 s egy 327 négyszögöles, a Lajos király téren, közművekkel áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni lehet: Lajos király-tér 7 szám alatt. 107 vv.

Egyetemi sportpályával
szemben, kedvező feltételek mellett eladó egy villatelek. Aszfaltos út mentén. Közelebbi felvilágosítást ad a Kölcsönös Segélyző Egylet Kossuth ucca 8. 104+

Házhelyek,
elköltözés miatt, ölenként kettőtől négy pengőig, vágóhídi villamos végállomáshoz három percre, hosszú részletre is eladók. Bihari ucca 4. szám. 102+

Eladó ház

Homokkertben
kétszobás, előszobás, s fürdőszobás, konyhával, spájzzal 440 négyszögöl udvarral, szőlővel, nyári konyhával, gyümölcsössel áthelyezés miatt eladó. Harsányi Gusztáv ucca 23. 1046

Péterfia 31.
számú ház, 3 lakással, jutányosan eladó. 1051

Villa.
háromszobás, összkomfortos, parkirozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben, áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni: Lajos király tér 7 szám alatt. 107 vv

Kevés pénzzel
átadó 54 pengő havi bérjövedelmet hozó ház 115 négyszögöl telek, két szoba-konyhás lakás, más kislakás és két pincehelyiség is van benne. Alkalmi vétel! Salétrom utcán fekszik Cim a Debreczennél. 17 A +

Mester ucca
és Kar ucca sarkán levő ház (patika van benne), úrilakással, minden elfogadható áron eladó. Ügyancsak eladó gazdálkodóknak különösen alkalmas ház, a Kar ucca 37. alatt előbbi ház mellett, négyszobás, összkomfortos lakással, istállóval, gazdasági udvarral, teljesen alápincézve, elköltözés miatt. Értekezni Bakóczi ingatlanforgalmi irodánál, Werbőczy ucca 8. szám. 1150 vv.

Onmagát kifizeti
két év alatt egy havi 290 pengőt jövedelmező ház. Ügynökkel nem tárgyalok. Cim a kiadóban 19 A +

Alkalmai áron kevés pénzzel
átvehető 119 négyszögölnyi telken épült ház a Homokkertben. Van rajta 3 egyszobás és külön egy egyszobás lakás. A ház havi jövedelme most 30 pengő. Cim a kiadóhivatalban megtudható 18 A +

Kitűnő
jövedelmet biztosít magának, ha sürgősen eladó házamat megveszi. A mult hónapban 111 pengő lakbért kaptam 4 lakás és egy üzlethelyiség után. Címem a Debreczen kiadóhivatalában van. 1 A +

Használt
autók és motorkerékpárok, alkalmi áron eladók. Szoboszlai, Széchenyi ucca 24. 1463 vv

Kertségben
csinos ház igen olcsón eladó. A Bozzay telepen, 384 négyszögöl telek, 3 kislakás. Az átvételhez alig kell valamennyi pénz. Felvilágosítást a Debreczen kiadóhivatalában. 16 A +

Eladó
ház a város szívében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi utca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 101+

Masszív-sarokház
vásártéren, a város legforgalmasabb központján, régi bevezetett jómenetelű fűszerüzlettel és italméréssel, a tulajdonosok visszavonulása miatt, jutányos árban eladó. **Kitünő tőkebefektetés.** Cim a kiadóban. 107+

Előnyös vétel.
Aki jó üzletet akar csinálni, vásárolja meg a Hatvan utca egyik modern házát. Nagy, 591 négyszögöles telek, több lakás van, rajta: 4 szobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás és 7 szobakonyhás lakás, de még ezen kívül 3 üzlethelyiség is bérbe van adva. A ház havi jövedelme most 909 pengő. A tulajdonos előnyös feltételekkel eladná a házát. Címe megtudható a Debreczen kiadóhivatalában. 15 A +

Havi 172 pengő
bérjövedelmet hoz egy szép ház, melynek 158 négyszögöles telke, 2—3 szobás lakása van. A házat most renoválták. Szabadkézből kedvező feltételek mellett a tulajdonos sürgősen eladná. Cim a kiadóban. 22 A +

Eladó föld

250 és 300
négyzetméteres telkek a Poroszlay utcán és Erdősoron eladók. Érdeklődni lehet — Tóth és Sebestyén rt-nál, Fürdő ucca 2. 39

Eladó állatok

Kettő darab
zsírmalac eladó. Toldi ucca 11. Csapókert. 1039

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
NYÍRSZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadósért felelős:
dr. SZIGETHY GYULA
igazgató.